छ कक्षाका विद्यार्थीहरुको नेपाली भाषा शिक्षणमा निरन्तर मूल्याङ्कनको अध्ययन

शोधार्थी

जनी बहादुर घले

परीक्षा क्रमाङ्क : २४००१६६

त्रि.वि. दर्ता क्रमाङ्क : २९००१-९०

त्रिभुवन विश्व विद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय, नेपाली शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर (एम.एड.) तह द्वितीय वर्षको नेपा.शि. ५९८ को प्रयोजनको लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

वि.सं.२०७१ (सन् २०१४)

सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस

शिक्षाशास्त्र सङ्काय
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

स्वीकृति-पत्र

त्रिभुवन विश्व विद्यालय, शिक्षाशास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह, द्बितीय वर्षको नेपाली शिक्षा विषयको पाठ्यक्रमअनुरूप नेपा. शि. ५९८ पत्रको प्रयोजनार्थ जनी बहादुर घलेद्वारा **छ कक्षाका विद्यार्थीहरुको नेपाली भाषा शिक्षणमा निरन्तर मूल्याङ्कनको अध्ययन** शीर्षकमा तयार पारिएको यो शोधपत्र स्नातकोत्तर उपाधिका लागि उचित ठहरिएकोले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

क.स.	नाम	हस्ताक्षर
१.	(बाह्य परीक्षक)	....
२.	उपप्राध्यापक श्री बलराम शिवाकोटी (विभागीय प्रमुख)	....
३.	उपप्राध्यापक श्री मुरलीधर घिमिरे (आन्तरिक परीक्षक)	....

मिति :

सन् :

सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस

शिक्षाशास्त्र सङ्काय
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग

शोध निर्देशकको सिफारिस-पत्र

नेपाली भाषा शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह, द्वितीय वर्षको नेपाली भाषा शिक्षा विषयको नेपा.शि.५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत **छ कक्षाका विद्यार्थीहरुको नेपाली भाषा शिक्षणमा निरन्तर मूल्याङ्कनको अध्ययन** शीर्षकको शोधपत्र शोधार्थी जनी बहादुर घलेले मेरो निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । उहाँले यो शोधपत्र निकै परिश्रम गरी तयार पारिएकोले म सन्तुष्ट छु । अतः यस शोधपत्रलाई आवश्यक मूल्याङ्कनको लागि नेपाली भाषा शिक्षा विभाग, सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस समक्ष सिफारिस गर्दछु ।

शोध निर्देशक

....

उपप्रा.मुरलीधर घिमिरे
नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
शिक्षाशास्त्र सङ्काय
सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस
भरतपुर, चितवन

मिति : २०७१/१०/२०

सन् : २०१५/०२/०३

कृतज्ञता

प्रस्तुत शोधपत्र त्रिभुवन विश्व विद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली भाषा शिक्षा विभाग स्नातकोत्तर तह द्वितीय वर्षको नेपा.शि. ५९८ पाठ्यांश पूरा गर्ने प्रयोजनका लागि तयार पारिएको हो ।

यस शोधकार्यबाट नेपाली भाषा शिक्षणका क्रममा निरन्तर मूल्याङ्कनको लेखाजोखा, व्याख्या र विश्लेषण गर्दै त्यसका सबलता र दुर्बलतााई केलाएर निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई बहुउपयोगी बनाउने कुरामा सहयोग पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

प्रस्तुत शोधकार्यको शीर्षक छनोट, शोध प्रस्तावको लेखन र शोधपत्रलाई मूर्तरूप दिने क्रममा आफ्नो अमूल्य समय दिई तन, मन, वचन र कर्मले उदार भएर आवश्यक निर्देशन, सल्लाह, पृष्ठपोषण, सामग्री सङ्कलन र विश्लेषणमा अभिप्रेरणा दिई सहयोग गर्नुहुने शोध निर्देशक आदरणीय गुरु उपप्रा. श्री मुरलीधर घिमिरेप्रति सर्वप्रथम हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । यसै गरी नेपाली भाषा शिक्षा विभागका आदरणीय गुरु उपप्रा. श्री बलराम शिवकोटी, उपप्रा.श्री भवनाथ सडौला, उपप्रा. श्री विष्णुप्रसाद सापकोटा लगायत नेपाली भाषा शिक्षा विभागका सम्पूर्ण गुरुहरुमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । शोधपत्र तयार पार्दा सामग्री जुटाउने क्रममा सहयोग गर्ने विभिन्न कृतिका विद्वान्, लेखक, सम्पादक, र प्रकाशक सबै पक्षलाई हृदयदेखि धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यसै गरी यस शोधपत्रको तयारीका क्रममा तन, मन, वचन र कर्मले व्यावहारिक सहयोग पुर्‍याउने प्यारी श्रीमती घनमाया गुरुङ, प्यारी छोरी सुश्री ऐश्वर्य घले र प्यारा छोरा डिजोन घलेप्रति विशेष आभार व्यक्त गर्दछु । यसै गरी भरतपुर चितवनमा स्थायी बसोबास गर्नुहुने भेना क्या. श्री ओम बहादुर घले, दिदीहरु श्री सन्तमाया घले, श्री धनमाया घले, भान्जाहरु श्री मन बहादुर घले, श्री टेक बहादुर घले र श्री पूर्ण बहादुर घलेले व्यावहारिक रूपमा पुऱ्याउनुभएको योगदानका लागि म पूर्ण आभारी छु ।

शोधकार्य सम्पन्न गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्‍याउनुहुने विद्यालयका प्राचार्य, सम्पूर्ण शिक्षक शिक्षिका साथीहरु र विद्यार्थी भाइबहिनीलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्त्यमा शोधकार्यको समुचित टङ्कन गरीदिने मित्र श्री सुवर्ण न्यौपानेप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

जनी बहादुर घले

सङ्क्षेप शब्दसूची

उपप्रा.	:	उपप्राध्यापक
उ.मा.वि.	:	उच्च माध्यमिक विद्यालय
एम.एड.	:	मास्टर इन एजुकेसन
गा.वि.स.	:	गाउँ विकास समिति
डा.	:	डाक्टर
नेपा.शि.	:	नेपाली शिक्षा
त्रि.वि	:	त्रिभुवन विश्व विद्यालय

विषय सूची

स्वीकृति-पत्र

निर्देशकको सिफारिस-पत्र

कृतज्ञता

सङ्क्षेप शब्दसूची

विषय सूची

तालिका सूची

अध्याय - एक : शोध परिचय	**१-७**
१.१ शोध शीर्षक	१
१.२ शोधकार्यको प्रयोजन	१
१.३ समस्या कथन	१
१.४ शोधकार्यका उद्देश्यहरु	२
१.५ पूर्वकार्यको समीक्षा	३
१.६ अनुसन्धानको औचित्य र महत्त्व	४
१.७ अध्ययन विधि	५
१.७.१ जनसङ्ख्या	६
१.७.२ सामग्री निर्माण	६
१.७.३ पूर्व परीक्षा	६
१.७.४ निरन्तर मूल्याङ्कन	६
१.७.५ अन्तिम परीक्षा	६
१.८ अध्ययनको सीमाङ्कन	७
१.९ शोधकार्यको रूपरेखा	७
अध्याय - दुई : भाषिक मूल्याङ्कनको सैद्धान्तिक परिचय	**८–१४**
२.१ भाषिक मूल्याङ्कन	८
२.२ भाषिक मूल्याङ्कनका मूलभूत सिद्धान्तहरु	९
२.३ भाषातत्त्व र भाषिक सिपको परीक्षण	९
२.४ एक पटकमा एउटा कुराको परीक्षण	९
२.५ परीक्षणीय वस्तु र साधन बिच सहसम्बन्ध	१०
२.६ परीक्षणका लागि पूर्वयोजना	१०

२.६.१ मौखिक परीक्षा ११
२.६.२ लिखित परीक्षा ११
२.६.३ अवलोकन ११

अध्याय - तिन : सामग्री विश्लेषण **१५-५०**
३.१ पूर्व परीक्षा १५
३.२ पाठगत रूपमा गरिएको निरन्तर मूल्याङ्कनको विवरण १७
३.३ पूर्व परीक्षासँग त्रैमासिक परीक्षाको तुलना ४८
३.४ विषय शिक्षकसँग प्राप्त तथ्यहरुको विश्लेषण ४८
३.५ प्राचार्यसँग प्राप्त तथ्यको विश्लेषण ४९
३.६ सामूहिक छलफल र अन्तरक्रियाबाट प्राप्त तथ्यको विश्लेषण ५०
अध्याय - चार : उपसंहार **५१-५४**
४.१ परिणाम ५१
४.२ निष्कर्ष ५३
४.३ सुझाउ र सल्लाह ५४
४.४ शैक्षिक प्रयोजन ५४
४.५ भावी अध्ययनका सम्भाव्य शीर्षकहरु ५५
सन्दर्भ सूची ५५
परिशिष्ट : खण्ड ५७
परिशिष्ट : एक ५७
परिशिष्ट : दुई ६०
परिशिष्ट : तिन ६२
परिशिष्ट : चार ६५
परिशिष्ट : पाँच ६७
परिशिष्ट : छ ६९
परिशिष्ट : सात ७१
परिशिष्ट : आठ ७३
परिशिष्ट : नौ ७४

तालिका सूची

तालिका सङ्ख्या : एक	१६
तालिका सङ्ख्या : दुई	१८
तालिका सङ्ख्या : तिन	२०
तालिका सङ्ख्या : चार	२२
तालिका सङ्ख्या : पाँच	२४
तालिका सङ्ख्या : छ	२६
तालिका सङ्ख्या : सात	२८
तालिका सङ्ख्या : नौ	३२
तालिका सङ्ख्या : दस	३४
तालिका सङ्ख्या : एघार	३६
तालिका सङ्ख्या : बार	३८
तालिका सङ्ख्या : तेर	४०
तालिका सङ्ख्या : चौध	४२
तालिका सङ्ख्या : पन्ध्र	४४
तालिका सङ्ख्या : सोर	४६
तालिका सङ्ख्या : सत्र	४७

अध्याय - एक
शोध परिचय

१.१ शोध शीर्षक

प्रस्तुत शोधको शीर्षक **छ कक्षाका विद्यार्थीहरुको नेपाली भाषा शिक्षणमा निरन्तर मूल्याङ्कनको अध्ययन** रहेको छ ।

१.२ शोधकार्यको प्रयोजन

प्रस्तुत शोधपत्र त्रिभुवन विश्व विद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय सप्तगण्डकी बहुमुखी क्याम्पस नेपाली भाषा शिक्षा विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह (एम.एड) द्वितीय वर्षको नेपा.शि. ५९८ को पाठ्यांश पूरा गर्ने प्रयोजनको लागि तयार पारिएको हो ।

१.३ समस्या कथन

सामान्य अर्थमा कुनै पनि विषय, वस्तु, घटना, व्यक्ति र संस्थामा निहित गुणहरुको परिमाणात्मक पक्षको लेखाजोखा गर्ने कार्यलाई मूल्याङ्कन भनिन्छ । विशेषतः पाठ्यक्रममा निहित उद्देश्यहरु पूरा गर्नका लागि शिक्षक र विद्यार्थीको अन्तरक्रियाको प्रतिफल विद्यार्थीमा के कति मात्रामा प्राप्त भयो भनी गरिने लेखाजोखा नै मूल्याङ्कन हो । शिक्षण प्रक्रियासँगसँगै निरन्तर रूपमा गरिने निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई निरन्तर मूल्याङ्कन भनिन्छ । यसलाई सिकाइको अभिन्न अङ्गको रूपमा लिइन्छ । मूल्याङ्कनले विद्यार्थीको व्यक्तिगत भिन्नतालाई आधार मानी विद्यार्थी मूल्याङ्कनका प्रक्रियाहरु सञ्चालन गरेर विद्यार्थीका विभिन्न पक्षको स्तर निर्धारण गर्दछ । शिक्षकले विद्यार्थीलाई के सिकाउने, कसरी सिकाउने र कति सिकाउने भन्ने कुरा थाहा पाउन मूल्याङ्कनको अनिवार्यता रहन्छ ।

नेपालको शैक्षिक क्षेत्रमा सरकार र अभिभावकहरुको लगानी अनुसारको उचित प्रतिफल प्राप्त हुन सकिरहेको छैन । नेपालको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने आवाज निरन्तर उठिरहे तापनि शैक्षिक गुणस्तर बढ्नुको सट्टा घट्दै गएको छ र ठुलो धनराशिको लगानी खेर गइरहेको छ । यसरी नेपालको शैक्षिक गुणस्तर उकास्न नसक्नुका कारणहरु धेरै छन् । कम बजेट विनियोजन, राजनीतिक हस्तक्षेप, भौगोलिक विविधता, भाषिक समस्या, सरोकारवाला पक्षको जवाफदेहिताको अभाव, निरन्तर मूल्याङ्कनको अभाव आदि यसका

कारण हुन् । अहिले यी विविध कारणहरुलाई ध्यान दिएर निरन्तर मूल्याङ्कन तथा अभिलेख तयार पार्ने कामलाई विशेष जोड दिइएको छ । नेपालको शैक्षिक गुणस्तर खस्कँदै जानु र लगानीको उचित प्रतिफल प्राप्त गर्न नसक्नुको प्रमुख एउटा कारण निरन्तर मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई बारम्बार प्रयोगमा ल्याउन नसक्नु नै हो । यसका कारण भाषा सिकाइ प्रभावकारी हुन सकेको छैन । नेपाली भाषा शिक्षणलाई पनि अरू विषयको शिक्षण सरह व्यवहार गरिएको छ । शिक्षाको मूल्याङ्कन पनि सीमित साधनलाई आधार मानेर गरिएको पाइन्छ । यही कारणले मूल्याङ्कन नियमित, व्यावहारिक, वैधानिक र बिस्वासिलो बन्न सकेको देखिँदैन । शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा शिक्षक र विद्यार्थीको मेहनत आदिको पनि निरन्तर मूल्याङ्कनमा प्रभाव पर्दछ । यसका लागि आवधिक लिखित परीक्षाबाट विद्यार्थीको वास्तविक प्रगति थाहा पाउन नसकिने भएकोले विद्यार्थीको सर्वाङ्गीण पक्षको विकासलाई निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनले सहयोग गर्ने देखिन्छ । यसै सिलसिलामा भाषिक सिप विकासका लागि गोरखा जिल्ला बारपाक स्थित श्री हिमालय उ.मा.वि.का छ कक्षाका विद्यार्थीहरुको नेपाली भाषा शिक्षणका क्रममा गरिएको निरन्तर मूल्याङ्कनको लेखाजोखा, व्याख्या र विश्लेषण गर्दै त्यसका सबलता र दुर्बलता समेत दर्साइ निष्कर्षमा सुझाउ दिनु नै यस शोधकार्यको प्रमुख समस्या रहेको छ । यसै मूल समस्यासँग सम्बन्धित अन्य समस्याहरु यस प्रकार रहेका छन् :

क) छ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन कसरी गर्न सकिन्छ ?

ख) चरणबद्ध मूल्याङ्कन गरी विद्यार्थीहरुको प्रगति विवरणको अभिलेख तयार पार्न सकिन्छ ?

ग) पूर्व मूल्याङ्कन र अन्तिम मूल्याङ्कनका आधारमा विद्यार्थीहरुको प्रगतिको तुलनात्मक लेखाजोखा गर्न सकिन्छ ?

१.४ शोधकार्यका उद्देश्यहरु

उद्देश्यबिना कुनै पनि कार्य योजनालाई सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न सकिँदैन । उद्देश्य सधैँ कार्ययोजनाको लक्ष्यप्राप्तिका लागि निर्धारण गरिन्छ । माथिका शोध समस्यामा केन्द्रित भएर गरिने यस शोधकार्यका उद्देश्यहरु यस प्रकार छन् :

क)	विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन प्रक्रिया तयार गर्नु ।

ख)	चरणबद्ध मूल्याङ्कनको प्रगति विवरणको अभिलेख तयार गर्नु ।

ग)	पूर्व मूल्याङ्कन र अन्तिम मूल्याङ्कनबिच तुलना गरेर उनीहरुको प्रगतिको लेखाजोखा गर्नु ।

१.५ पूर्वकार्यको समीक्षा

नेपाली भाषा सिकाइ र तत्सम्बन्धी प्रक्रियाका आधारमा गरिने मूल्याङ्कनलाई आधार मानेर गरिएका शोध तथा अनुसन्धानहरु कमै मात्र पाइन्छन् । यस सम्बन्धमा गरिएका केही शोध तथा अनुसन्धान कार्यहरु पनि भाषिक मूल्याङ्कनका समस्याहरुको पहिचान तथा निराकरणतर्फ केन्द्रित भएको पाइन्छ । नेपाली भाषा शिक्षण तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी शोध तथा अनुसन्धान कार्यहरु व्यक्तिगत र संस्थागत दुबै रूपमा भएको पाइन्छ । त्रिभुवन विश्व विद्यालय शिक्षाशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली शिक्षा विषयमा स्नातकोत्तर (एम.एड.) तह द्वितीय वर्षमा प्रस्तुत शोधकार्यको शीर्षकसँग प्रत्यक्ष रूपमा सम्बन्धित र सोही प्रकृतिका शोधकार्य हालसम्म भएको पाइँदैन । भाषिक मूल्याङ्कन तथा भाषा सिकाइ सम्बन्धी गरिएका अन्य प्रकृतिका अनुसन्धानात्मक कार्यहरु यसप्रकार छन् :

शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुर, २०६६, सालमा प्रकाशित 'शिक्षकको पेसागत विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन' पुस्तिकामा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको प्रयोगमा बढी जोड दिइएको छ । यसका साथै शिक्षण सुधार, कार्यमूलक अनुसन्धान र घटना अध्ययनलाई समेत जोड दिँदै कार्यरत शिक्षक शिक्षिकाहरुलाई तालिम दिने उद्देश्यले यो पुस्तक तयार भएको पाइन्छ ।

थापा (२०६४) द्वारा तयार पारिएको 'कक्षा पाँचमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको आवधिक प्रगति विवरणको अध्ययन' शीर्षकको शोधपत्रमा परीक्षणका साधनहरुको चर्चा गरिएको छ । यसका साथै पूर्व परीक्षण र त्रैमासिक परीक्षाका बिच तुलनात्मक अध्ययन समेत गरिएको पाइन्छ । कक्षाकार्य, गृहकार्य र अवलोकनलाई प्रमुख आधार बनाइएको यस अध्ययनमा सुनाइ, बोलाइ, पढाइ, लेखाइ, ज्ञान, धारणा एंव भाषातत्व सबै पक्षको सिपमूलक अध्ययनका साथै पाठगत आधारमा निरन्तर मूल्याङ्कन गरिएको छ ।

जोशी (२०६३) द्वारा तयार पारिएको 'कक्षा नौमा अध्ययनरत विद्यार्थीका सिकाइ प्रगति अभिलेखको अध्ययन' शीर्षकको शोधपत्रमा निरन्तर मूल्याङ्कन सम्बन्धी लिखित, मौखिक, अवलोकन, जाँचसूची र श्रेणी मापन जस्ता अध्ययन विधिको चर्चा गरिएको छ । भाषिक सिपहरु सुनाइ, बोलाइ, पढाइ र लेखाइका साथै ज्ञान, धारणा र भाषातत्त्व आदिको सिपमूलक ढङ्गले अध्ययन गरिएको छ ।

पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुरबाट २०६६ सालमा प्रकाशित 'विद्यालयस्तरीय मूल्याङ्कन सहयोगी' पुस्तिकामा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी चर्चा गरिएको छ । यस पुस्तिकामा शिक्षक निर्मित परीक्षासँग सम्बन्धित नीतिगत पक्ष र त्यसलाई प्रभावकारी बनाउने उपायबारे चर्चा गरिएको छ । त्यसरी नै निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन र यसको विधिबारे समेत चर्चा गरिएको छ । यसबाट विद्यालयको सिकाइ उपलब्धिमा क्रमशः वृद्धि गर्दै लैजानमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।

पारसमणि भण्डारी, २०६८, न्यु हिरा बुक्स इन्टरप्राइजेज, काठमाडौँबाट प्रकाशित 'भाषिक अनुसन्धान विधि' पुस्तकमा भाषिक अनुसन्धानको सामान्य परिचय, विशेषता, विधिहरु, भाषिक अनुसन्धानमा साङ्ख्यिकीको प्रयोग, अनुसन्धानको प्रयोग र अनुसन्धान प्रतिवेदनका बारेमा प्रकाश पारिएको छ । यसबाट भाषिक अनुसन्धान वा शोधकर्तालाई सहजता एवं सरलता प्राप्त भएको देखिन्छ ।

घिमिरे (२०६७) द्वारा तयार पारिएको 'निम्न माध्यमिक तहको कक्षा -८ मा निरन्तर मूल्याङ्कनको प्रभावकारिता' शीर्षकको शोधपत्रमा भाषिक सिपको समग्रताको आधारमा निरन्तर मूल्याङ्कन गरिएको छ । यसमा भाषाका चारवटा सिपका अतिरिक्त ज्ञान, धारणा र भाषातत्त्वको सिपमूलक अध्ययन गरिएको छ ।

१.६ अनुसन्धानको औचित्य र महत्त्व

निरन्तर मूल्याङ्कन शिक्षण क्रियाकलाप अन्तर्गतको एउटा अभिन्न अङ्ग हो । विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कनबाट उनीहरुको सिकाइ उपलब्धिमा अपेक्षाकृत वृद्धि गर्न सकिन्छ । नेपालको विद्यालयका हरेक तहमा मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटी एकै प्रकारको पाइँदैन । विद्यालयको असमान वितरण, राजनैतिक दबाब र पूर्वाग्रहका आधारमा अयोग्य शिक्षक नियुक्ति गर्ने परिपाटीले शैक्षिक क्षेत्रलाई उपलब्धिमूलक बनाउने भनी उठाएका

आवाज तथा कदमहरु आदर्शमय, र भावमय रूपमा मात्र सीमित रहेको पाइन्छ । त्यसैले नेपालको शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर दिनानुदिन खस्किँदै गएको छ । यसले सरकार र अभिभावकहरुले गरेको लगानी बालुवामा पानी हालेको सरह भएको छ । उपयुक्त मूल्याङ्कन प्रणालीको अभावमा कक्षा छोड्ने, कक्षा दोहोर्याउने र असफल हुने दर बढ्दो अवस्थामा छ । यसका प्रमुख कारणहरु दक्ष शिक्षकको अभाव, कमजोर मूल्याङ्कन प्रणाली सही शिक्षण व्यवस्थाको अभाव र सेवाकालीन प्रशिक्षणको उचित व्यवस्था, व्यावहारिक कार्यान्वयनको अभाव आदि हुन् । हाम्रो देशमा आधारभूत तहसम्म निरन्तर मूल्याङ्कन गर्ने नीति बने तापनि उदार कक्षोन्नतिलाई गलत ढङ्गले बुझ्ने गरिएको पाइन्छ । त्यसै गरी निर्णयात्मक मूल्याङ्कनको प्रयोग क्षणिक, अव्यावहारिक, अस्पष्ट र सतही भएका कारण औचित्यविहीन बन्दै गएको देखिन्छ । मूल्याङ्कनलाई विद्यार्थीको बौद्धिक र सर्वाङ्गीण पक्षको विकासभन्दा पनि कक्षोन्नतिको एक मात्र साधन मानेको पाइन्छ ।

प्रस्तुत शोधकार्यको अध्ययन निर्माणात्मक मूल्याङ्कनका साधनहरुको प्रयोगमा केन्द्रित छ । नेपालमा आधारभूत तहसम्म निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन गर्ने नीति तथा व्यवस्था भए अनुसार श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय बारपाक, गोरखाको छ कक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यर्थीहरुको नेपाली भाषा सिकाइको निरन्तर मूल्याङ्कनको शोधकार्य कुनै पनि शोधार्थीद्वारा हालसम्म तयार गरेको देखिँदैन । सम्बन्धित क्षेत्रका शिक्षकलाई विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कनको प्रगति विवरणबारे जानकारी गराउने हुँदा यो शोधकार्य औचित्यर्पूर्ण देखिन्छ । यस निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको शोधकार्यले विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन गरी अभिलेख तयार गर्ने, चरणवद्ध मूल्याङ्कनको प्रगति विवरणको अभिलेख तयार गर्ने तथा पूर्व मूल्याङ्कन र यस निरन्तर मूल्याङ्कनबिच तुलना गरेर उनीहरुको प्रगतिको लेखाजोखा गर्न सकिने भएकोले शैक्षिक जगत्मा यस शोधकार्यले निकै सहयोग पुर्‍याउने देखिन्छ ।

१.७ अध्ययन विधि

प्रस्तुत शोधकार्य निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रणालीसँग सम्बन्धित रहेकोले यसको अध्ययनमा क्षेत्रीय सामग्री सङ्कलन विधि अपनाइएको छ । प्रस्तुत शोधकार्यका शोधार्थी त्यसै विद्यालयका कार्यरत शिक्षक समेत भएकोले सामग्री सङ्कलन कार्य सहज हुन गएको छ । यस शोधकार्यमा निम्न लिखित तरिका अवलम्बन गरी सामग्री सङ्कलन गरिएको छ :

१.७.१ जनसङ्ख्या

यस शोधकार्यमा श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय बारपाक, गोरखाको छ कक्षाका ३५ जना विद्यार्थीहरुलाई जनसङ्ख्या प्रतिनिधि नमुनाका रूपमा लिइएको छ । यी ३५ जना विद्यार्थीहरु नै शोधकार्यका प्रमुख आधार स्रोत मानिएका छन् ।

१.७.२ सामग्री निर्माण

विषय शिक्षकद्वारा शिक्षण क्रियाकलाप अन्तर्गत विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्ने विधि र प्रयोगको तथ्य सङ्कलन गरी अभिलेख फारम तयार गरी तालिकीकरण गरिएको छ ।

१.७.३ पूर्व परीक्षा

यस शोधकार्य अन्तर्गत छ कक्षाका ३५ जना विद्यार्थीहरुको पूर्व परीक्षाको लागि विभिन्न किसिमका वस्तुगत प्रश्न तयार गरी उनीहरुको पूर्व परीक्षा लिई प्राप्त नतिजालाई तालिकीकरण गरिएको छ । सो पूर्व परीक्षाकै प्राप्ताङ्कको आधारमा विद्यार्थीहरुको कमी कमजोरीलाई सुधार गर्दै शैक्षिक उपलब्धि हासिल भए नभएको कुरा निरन्तर मूल्याङ्कनसँग तुलना गरी निष्कर्ष निकालिएको छ ।

१.७.४ निरन्तर मूल्याङ्कन

यो शोधकार्य कक्षा छका विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन अन्तर्गत पूर्व परीक्षा र अन्तिम परीक्षाका बिचमा साप्ताहिक तथा पाक्षिक रूपमा पाँच पटकसम्म वस्तुगत परीक्षा प्रणालीबाट निरन्तर मूल्याङ्कन गरी अभिलेख सहित प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

१.७.५ अन्तिम परीक्षा

यस अध्ययन विधि अन्तर्गत ९० औँ दिनमा छ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको नेपाली विषयको ६० मिनेट समयावधि निर्धारण गरी ३० पूर्णाङ्कको वस्तुगत परीक्षा प्रणालीको माध्यमबाट अन्तिम परीक्षा लिई प्राप्त तथ्यको आधारमा विश्लेषण गरी निष्कर्ष निकालिएको छ ।

१.८ अध्ययनको सीमाङ्कन

यो शोधकार्य गोरखा जिल्ला बारपाक गा.वि.स.वडा नं. ४ स्थित श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालयका छ कक्षामा अध्ययन गर्ने ३५ जना विद्‍यार्थीहरुको नेपाली भाषा विषयको ९० दिनका अवधिमा गरिएको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्ने कार्यमा मात्र सीमित रहेको छ ।

१.९ शोधकार्यको रूपरेखा

प्रस्तुत शोधकार्यलाई व्यवस्थित रूपमा अघि बढाउन निम्नानुसार चार अध्यायमा विभाजन गरी अध्ययन सम्पन्न गरिएको छ :

अध्याय एक : शोध परिचय

अध्याय दुई : भाषिक मूल्याङ्कनको सैद्धान्तिक परिचय

अध्याय तिन : सामग्री विश्लेषण

अध्याय चार : उपसंहार एवं निष्कर्ष

सन्दर्भ सूची

परिशिष्ट

अध्याय - दुई

भाषिक मूल्याङ्कनको सैद्धान्तिक परिचय

२.१ भाषिक मूल्याङ्कन

भाषिक मूल्याङ्कन निरन्तर चलिरहने प्रक्रिया हो । विषय वस्तुहरुको माध्यमबाट भाषिक सिपहरुको विकास गरिन्छ । यसका लागि पाठगत, एकाइगत, कक्षागत एवं विषयगत मूल्याङ्कन गर्नुपर्दछ ।

भाषा शिक्षण विषयवस्तु वा ज्ञानको शिक्षण नभई विषय वस्तुका माध्यमबाट गरिने भाषिक सिपहरुको शिक्षण हो । त्यसरी नै भाषा शिक्षणका क्रममा भाषाका सिपहरु विद्यार्थीहरुमा के कति मात्रामा प्राप्त हुन सक्यो वा सकेन भनी गरिने लेखाजोखालाई भाषिक मूल्याङ्कन भनिन्छ । भाषाको मूल्याङ्कन भाषिक सिप र क्षमताको मूल्याङ्कन हो (अधिकारी र शर्मा, २०६५ : १४४) । यसरी भाषा शिक्षण पूर्णतः भाषिक सिप शिक्षणमा केन्द्रित भई गरिने क्रियाकलाप हो भन्ने प्रस्ट हुन्छ ।

शिक्षणलाई कला वा विज्ञानको रूपमा हेर्ने दृष्टिकोणले पनि शिक्षणबाट अपेक्षित उपलब्धिको लेखाजोखा गर्नका लागि मूल्याङ्कन अति आवश्यक भएको कुरा दर्साउँछ । भाषाका सिपहरु सुनाइ, बोलाइ, पढाइ र लेखाइ हुन् । रचनात्मक एवं प्रभावकारी शिक्षणबाट भाषाका यी सिपहरु के कति मात्रामा प्राप्त भए भन्ने कुरा थाहा पाउन मूल्याङ्कन गर्नु आवश्यक छ । भाषिक सिपहरुको प्राप्तिका लागि मूल्याङ्कनको सही प्रक्रियाको छनोट र उपयोग गर्नु पर्दछ । भाषा सिकाइ मूल्याङ्कनबिना अधुरो हुन्छ । मूल्याङ्कनको उपयोगबिनाको भाषा शिक्षण आफैमा अधुरो बन्न सक्छ ।

भाषा शिक्षणका सन्दर्भमा निश्चित उद्देश्य हासिल भए नभएको कुरा विद्यार्थीको प्रगतिस्तर, क्षमता र अवस्थाको मूल्याङ्कनबिना पत्ता लगाउन सकिँदैन । अतः भाषाका विद्यार्थीमा अपेक्षा गरिएका भाषिक सिपहरु हासिल गराउनका लागि प्रत्येक भाषा शिक्षकले निरन्तर रूपमा भाषिक मूल्याङ्कनलाई उपयोगमा ल्याइरहनु पर्दछ । भाषाका सबै पक्षको मूल्याङ्कन आवधिक ढङ्गबाट गरिनु उपयुक्त मानिदैन । यसका लागि विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिलाई

निरन्तर मूल्याङ्कन गर्नु पर्दछ । भाषा शिक्षणका क्रममा निश्चित लक्ष्य एवं उद्देश्यहरु हासिल गर्न बारम्बार मूल्याङ्कनको उपयोग गरी विद्यार्थीको प्रगतिदर, क्षमता स्तर र उन्नति अवनतिका बारेमा भाषा शिक्षक निरन्तर सचेत रहनु पर्दछ (शर्मा र पौडेल, २०६० : २१७) । मूल्याङ्कनको वैधता र विश्वसनीयता शिक्षकको कार्यकुशलतामा भर पर्छ ।

२.२ भाषिक मूल्याङ्कनका मूलभूत सिद्धान्तहरु

भाषा सिकाइको मेरुदण्ड मानिएको भाषिक मूल्याङ्कन गर्दा भाषिक सिपको परीक्षणलाई जोड दिनुपर्छ । भाषिक सिपका साथै भाषासँग सम्बन्धित शब्द भण्डार, व्याकरण आदि पक्षको समेत मूल्याङ्कन गर्नुपर्दछ । उद्देश्य अनुरूप परीक्षणीय वस्तु किटान गरेर मात्र मूल्याङ्कन प्रक्रिया अगाडि बढाउनु उपयुक्त हुन्छ । भाषिक परीक्षणका क्रममा भाषिक सिपलाई प्रमुख परीक्षणको रूपमा लिई आवश्यकता हेरी धारणाको पनि परीक्षण गर्नुपर्दछ । अतः परीक्षणीय वस्तुको सही ढङ्गबाट छनोट गरेर मात्र परीक्षण गर्नु आवश्यक छ ।

२.३ भाषातत्त्व र भाषिक सिपको परीक्षण

भाषिक मूल्याङ्कनले खास गरी भाषिक सिपको परीक्षण गर्दछ । यसका साथै भाषिक समझ, धारणा र भाषातत्त्वको समेत परीक्षण गर्नु आवश्यक छ । भाषामा भाषिक सिपको अतिरिक्त भाषातत्त्व पनि अन्तरनिहित हुन्छ । भाषातत्त्व र भाषिक सिपलाई छुट्टाछुट्टै परीक्षण गर्न सकिन्छ तर भाषिक सिपसँगै भाषातत्त्व एकीकृत रूपमा आउने भएकोले भाषिक सिप र भाषातत्वको परीक्षण एकै पटक गर्नुपर्दछ । भाषा सिकाइ मूलतः आभ्यासिक र प्रयोगात्मक हुने हुँदा भाषातत्त्वलाई भाषिक सिपसँगै सम्बद्ध बनाई परीक्षण गर्नुपर्दछ ।

२.४ एक पटकमा एउटा कुराको परीक्षण

भाषा शिक्षकले भाषिक मूल्याङ्कन गर्ने क्रममा विद्यार्थीमा सुनाइ, बोलाइ, पढाइ, लेखाइ, धारणा र भाषातत्त्व आदि विभिन्न पक्षको परीक्षण गर्नुपर्ने हुन्छ । यी सबै पक्षको परीक्षण एकै पटक गर्न सकिँदैन र उपयुक्त हुँदैन पनि । त्यसैले सर्वप्रथम भाषा शिक्षकले परीक्षण गर्न चाहेको खास सिप वा तत्त्वको छनोट गरी सकेपछि मात्र अन्य कुराको क्रमागत विचार गर्नु उपयुक्त हुन्छ । भाषाका विविध पक्षको परीक्षण गर्नका लागि फरक

फरक साधन प्रयोग गर्नु पर्दछ । परीक्षण विश्वसनीय, वैध, वस्तुनिष्ठ र व्यावहारिक बनाउन एक पटकमा एउटा पक्षको मात्र परीक्षण गर्नुपर्दछ ।

२.५ परीक्षणीय वस्तु र साधन बिच सहसम्बन्ध

भाषिक मूल्याङ्कन गर्दा जुन साधनबाट जुन कुराको मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने हो, त्यस साधनबाट त्यही कुराको मूल्याङ्कन गर्नु पर्दछ । एउटा भाषिक मूल्याङकनका लागि तयार पारिएको मूल्याङ्कन साधनले अर्को भाषिक सिपको मूल्याङ्कन गर्न सकिँदैन । त्यसैले शिक्षणीय उद्देश्य, परीक्षणीय कुरा र परीक्षणका लागि उपयोग गरिने साधनबिच तालमेल हुनु अति आवश्यक छ । भाषिक सिपको कुनै एउटा पक्ष जाँच्ने अपेक्षा गरिएको प्रश्न र साधनबाट जुन कुराको मूल्याङ्कन प्रभावकारी र वास्तविक हुन सक्छ, सोही साधनसँग सहसम्बन्ध राखेर भाषिक परीक्षण गर्नु पर्दछ ।

२.६ परीक्षणका लागि पूर्वयोजना

पूर्वयोजना भनेको कुनै काम गर्नुभन्दा अगाडि त्यस कामको बारेमा गरिने आवश्यक व्यस्थापन हो । यसले शोधकार्यलाई सहज तरिकाले अगाडि बढाउन सजिलो हुन्छ ।

योजना तर्जुमाबिना गरिएका कुनै पनि काम सफल र प्रभावकारी हुन सक्दैन भन्ने कुरा इतिहासले प्रमाणित गरिसकेको छ । त्यसैले भाषिक मूल्याङ्कनबाट अपेक्षित लक्ष्य प्राप्तिको लागि योजनाबद्ध प्रक्रिया अपनाउनु पर्दछ । परीक्षणीय वस्तुलाई आधार मानेर पूर्वयोजना निर्माण गर्नु पर्दछ । भाषा शिक्षकले पाठ्यक्रमका अपेक्षा र परीक्षणीय क्षेत्रहरुको विश्लेषण गरेर मात्र योजनाबद्ध ढङ्गले विशिष्टीकरण तालिका निर्माण गरी मूल्याङ्कनीय उद्देश्य, पाठ्यवस्तु, मूल्याङ्कनका लागि प्रश्नका प्रकार, सङ्ख्या, अङ्कभार र समयभार आदिको समग्र खाका (मस्यौदा) तयार गर्नु पर्दछ (शर्मा, पौडेल २०६० : २२३) । यस प्रकारको योजनाले परीक्षण कार्यलाई विश्वसनीय, वैध र प्रभावकारी बनाउँछ । अन्ततः आफूले गर्न लागेको परीक्षण पूर्व योजनाद्वारा निर्देशित हुनु पर्दछ । भाषिक मूल्याङ्कनका साधनहरु निम्न लिखित छन् :

२.६.१ मौखिक परीक्षा

भाषा सिकाइ परीक्षणका लागि शिक्षकले विद्यार्थीलाई विभिन्न प्रश्नहरुको प्रयोग गरी मुखले सोधेर लिइने परीक्षा मौखिक परीक्षा हो । भाषा परीक्षणका सन्दर्भमा मौखिक रूपमा लिइने जाँचलाई मौखिक परीक्षा भनिन्छ । परीक्षार्थी र परीक्षकबिच प्रत्यक्ष सम्पर्क गरी मौखिक रूपमा प्रश्नोत्तर गर्ने कार्यलाई मौखिक परीक्षा भनिन्छ (ज.ब.रा र अन्य, २०६४ : ११२) । लिखित परीक्षाबाट मूल्याङ्कन गर्न नसकिने विभिन्न भाषिक सिपगत पक्षहरुको मूल्याङ्कन मौखिक परीक्षाले गर्दछ ।

२.६.२ लिखित परीक्षा

भाषिक मूल्याङ्कनको लागि मौखिक परीक्षा जस्तै लिखित परीक्षाको पनि आफ्नै महत्त्व छ । लिखित परीक्षाबाट मात्र सम्पूर्ण भाषिक मूल्याङ्कन गर्न सम्भव हुँदैन तापनि नेपालको परीक्षा प्रणाली अनुसार मौखिक परीक्षालाई भन्दा प्रायः लिखित परीक्षाकै माध्यमबाट भाषिक मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटी छ । यसका माध्यमबाट निम्न लिखित पक्षको मूल्याङ्कन गर्न सकिन्छ :

- अक्षर लेखन
- शब्द लेखन
- वाक्य रचना
- हिज्जे प्रयोग
- शब्दको वाक्य प्रयोग
- बोध प्रश्नोत्तर
- लिखित रचनाका विविध कुराहरुको मूल्याङ्कन

२.६.३ अवलोकन

कुनै पनि कुरालाई राम्रोसँग गहन अध्ययन गर्नु नै अवलोकन हो । यसका माध्यमबाट विद्यार्थीको मौखिक अभिव्यक्तिसँग सम्बन्धित विविध सिप र क्षमताको मूल्याङ्क गर्न सकिन्छ । यो लिखित र मौखिक परीक्षाभन्दा भिन्न प्रकृतिको हुन्छ । अवलोकनका लागि निम्न लिखित साधनहरुको प्रयोग गरिन्छ :

क) जाँचसूची

परीक्षणीय कुराका मुख्य बुँदा दिई प्रत्येक विद्यार्थीको क्षमता निर्धारण गर्न प्रत्येक बुँदामा विविध विकल्पहरु समावेश गरिएका हुन्छन् । उक्त विकल्पहरुमध्ये सम्बन्धित विद्यार्थीका लागि जुन उपयुक्त छ, त्यसमा चिनो लगाइन्छ । जाँचसूचीमा आवश्यक कुरा लेख्न खाली ठाउँ समेत दिइन्छ । उच्चारण सम्बन्धी अवलोकन गर्दा जाँचसूची यस्तो हुन्छ :

ट / त

स्पष्ट ☐

बिराउने ☐

ठिकसँग उच्चारण गर्न नसक्ने ☐

ख) श्रेणी मापन

भाषाका सिपहरुको प्रभावकारी शिक्षणलाई भाषा शिक्षण भनिन्छ । भाषा शिक्षणका क्रममा भाषिक सामग्री (विषयवस्तु) को माध्यमबाट भाषाका सुनाइ, बोलाइ, पढाइ र लेखाइ सिपको शिक्षण गरिन्छ । भाषा शिक्षणमा विषयवस्तुलाई साधनको रूपमा र भाषिक सिपहरुलाई साध्यका रूपमा लिइन्छ ।

भाषा शिक्षण पश्चात् भाषिक मूल्याङ्कन गर्नु नितान्त आवश्यक हुन्छ । भाषिक मूल्याङ्कनमा विषयवस्तु साधन मात्र हुनुपर्छ । यसका लागि निश्चित सैद्धान्तिक आधारहरुको सहयोग लिनुपर्दछ । भाषिक मूल्याङ्कनका सैद्धान्तिक आधारहरुमा उद्देश्य अनुरूपता, परीक्षणीय वस्तुको छनोट, एक पटकमा एउटा कुराको परीक्षण, भाषातत्त्व भाषिक सिपको परीक्षण, परीक्षणीय वस्तु र साधनका बिचको तालमेल र परीक्षणका लागि पूर्वयोजना आदि रहेका छन् । यिनै आधारहरुलाई मार्ग दर्शक सिद्धान्तका रूपमा लिएर भाषिक मूल्याङ्कन गर्नुपर्दछ । भाषिक मूल्याङ्कनका लागि लिखित परीक्षा, मौखिक परीक्षा, अवलोकन जस्ता मूल्याङ्कनका साधनहरुको उपयोग गरिन्छ ।

यस शोधकार्यका क्रममा तथ्याङ्क सङ्कलन श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय बारपाक, गोरखाका छ कक्षामा अध्ययनरत ३५ जना जनजाति विद्यार्थीहरुको ९० दिनसम्म नेपाली भाषा विषयमा सिकाइ उपलब्धिस्तर बढाउनका लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्रद्वारा तयार पारिएको फारमबाट निरन्तर मूल्याङ्कन पाठगत रेजा (✓) प्रणालीबाट गरिएको छ ।

विद्यार्थीहरुमा विविध क्रियाकलापहरुको प्रगति स्तर विषयगत र कक्षागत रूपमा हासिल भयो वा भएन भनी खास आधार लिएर मूल्याङ्कन गरिएको छ ।

मूल्याङ्कनका आधारहरु

पाठसँग सम्बन्धित सिकाइ उपलब्धि

⇓

एकाइसँग सम्बन्धित सिकाइ उपलब्धि

⇓

कक्षागत सिकाइ उपलब्धि

⇓

बिषयगत सिकाइ उपलब्धि

विद्यार्थीहरुलाई सुधारात्मक सिकाइमा प्रोत्साहन दिन पाठगत रेजा (✓) चिह्नद्वारा मूल्याङ्कन गरिएको छ । त्यसरी मूल्याङ्कन गर्दा निम्न लिखित मापदण्ड कायम गरिएको छ :

- कक्षाकार्य (कक्षा सहभागिता)
- परियोजना कार्य
- सिर्जनात्मक कार्य
- व्यवहार परिवर्तन
- हाजिरी आदि ।

यी मापदण्डका आधारमा अति उत्तम सिकाइलाई (✓✓✓), उत्तम सिकाइलाई (✓✓) र सामान्य सिकाइलाई (✓) रेजा चिह्न दिई तिनलाई परीक्षणको आधार मानिएको छ ।

यसरी कुनै पाठ वा एकाइको शिक्षण क्रियाकलाप पश्चात् पाक्षिक वा मासिक रूपमा रेजाका आधारमा विद्यार्थीहरुलाई निम्नानुसार पद्धतिबाट क, ख र ग श्रेणीमा छुट्याएर अभिलेख तयार गरी आवधिक गरिएको छ :

सिकाइ उपलब्धि	श्रेणी
७० देखि १०० प्रतिशतसम्म	क
४० देखि ६९ प्रतिशतसम्म	ख
४० प्रतिशतभन्दा मुनि	ग

द्रष्टव्य

पाठगत रेजाको प्रतिशत निम्न लिखित सूत्र प्रयोग गरी निकालिएको छ :

$$\text{रेजा प्रतिशत} = \frac{\text{विद्यार्थीले पाएको जम्मा रेजा सङ्ख्या} \times १००}{\text{पढाइ भएको पाठ सङ्ख्या} \times ३}$$

अध्याय - तिन

सामग्री विश्लेषण

३.१ पूर्व परीक्षा

यो शोधकार्य सुसम्पन्न गर्नको लागि गोरखा जिल्ला अन्तर्गत पर्ने श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय बारपाकको छ कक्षामा अध्ययनरत ३५ जना जनजाति (घले र गुरुङ) विद्यार्थीहरुको पूर्व परीक्षाको लागि नेपाली विषयको पाठ्यक्रममा समाविष्ट पहिलो पाठ 'गुरु' (कविता) र दोस्रो पाठ 'युक्तिसामु शक्ति टिक्दैन' (कथा) लाई आधार मानेर ३० पूर्णाङ्कको ४५ मिनेट समयावधि राखी वस्तुगत पूर्व परीक्षाबाट प्राप्त नतिजाका आधारमा विद्यार्थीहरुको कमी कमजोरीमा सुधार गरी ९० दिनसम्मको निरन्तर मूल्याङ्कनबाट प्राप्त प्रगति विवरणको अभिलेख राखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : एक

पूर्व परीक्षा

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पूर्णाङ्क : ३०

पाठ एक : गुरु (कविता) र पाठ दुई : युक्तिसामु शक्ति टिक्दैन (कथा) समय : ४५ मिनेट

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	पूर्णाङ्कः	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	११	३७	ग
२	सममाया गुरुङ	३०	१०	३३	ग
३	रविना घले (ख)	३०	१५	५०	ख
४	धनमाया घले	३०	१४	४७	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१३	४३	ख
६	राम गुरुङ	३०	१०	३३	ग
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	९	३०	ख
८	निशा गुरुङ	३०	१३	४३	ख
९	मनराज गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१०	विष्णु घले	३०	१७	५७	ख
११	मनसिका घले	३०	१४	४७	ग
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	११	३७	ग
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	१८	६०	ख
१४	डिमिना घले	३०	२०	६७	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१६	युना गुरुङ	३०	१८	६०	ख
१७	विकास गुरुङ	३०	८	२७	ग
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	३०	७	२३	ग
१९	सलिना घले	३०	२२	७३	क
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	२०	६७	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	९	३०	ग
२२	आरती गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१०	३३	ग
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१६	५३	ख
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१०	३३	ग
२६	गममाया गुरुङ	३०	१३	४३	ख
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१९	६३	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	२२	७३	क
२९	पार्वती घले	३०	१९	६३	ख
३०	रसमती गुरुङ	३०	१५	५०	ख
३१	धन कुमारी घले	३०	१०	३३	ग
३२	डिलरानी घले	३०	२३	७७	क
३३	विमिका घले	३०	८	२७	ग
३४	अस्मिता घले	३०	९	३०	ग
३५	सागर घले	३०	१३	४३	ख

सङ्केत :

७० प्रतिशतभन्दा माथि 'क' श्रेणी, ४० देखि ६९ प्रतिशतसम्म 'ख' श्रेणी र ४० प्रतिशतभन्दा कम 'ग' श्रेणी

यस पहिलो तालिका अनुसार पूर्व परीक्षा लिनु अगाडि नेपाली विषयका पहिलो पाठ 'गुरु' (कविता) र दोस्रो पाठ 'युक्तिसामु शक्ति टिक्दैन' (कथा) विद्यार्थीहरुलाई तिन दिन अगाडि नै स्वाध्ययन गर्न लगाई ३० पूर्णाङ्कको वस्तुगत परीक्षा प्रणलीबाट पूर्व परीक्षा सञ्चालन गरी परीक्षाको नतिजा हेर्दा विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धिस्तर असमान रहेको देखिन्छ । यस अनुसार ३५ जना जनजाति विद्यार्थीहरुमध्ये ४० प्रतिशतभन्दा कम सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने १३ जना (३७.१४ प्रतिशत), ४० देखि ६९ प्रतिशतसम्म सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थीहरु १९ जना (५४.२८ प्रतिशत) र ७० प्रतिशतभन्दा बढी सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थीहरु ३ जना (८.५६ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ ।

औसत सिकाइ उपलब्धि सरदर प्रतिविद्यार्थी ४७.३३ प्रतिशत रहेको छ । ३७.१४ प्रतिशत विद्यार्थीहरु नेपाली भाषामा सामान्य वा कमजोर देखिन्छन् । यसो हुनुमा विषय शिक्षकबाट उपयुक्त पृष्ठपोषण नपाएको र विद्यार्थीहरुमा मातृभाषा (घले भाषा) को प्रभाव परेको देखिन्छ । विद्यार्थीको स्तरको ख्याल नगरी शिक्षण गर्दा सिकाइ उपलब्धि स्तर उच्च हुन नसकेको समेत देखिन्छ ।

३.२ पाठगत रूपमा गरिएको निरन्तर मूल्याङ्कनको विवरण

निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको मुख्य उद्देश्य शिक्षणमा सुधार गर्नु हो । शिक्षण सिकाइका क्रममा विद्यार्थीबाट भएका समस्या पत्ता लगाई निदानात्मक शिक्षणको माध्यमबाट वैयक्तिक क्षमतामा सुधार गर्दै लैजानु निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको प्रमुख लक्ष्य हो । पठन-पाठनसँगसँगै विद्यार्थीहरुको सिकाइ स्तर पत्ता लगाई कमजोर वा सामान्य विद्यार्थीहरुका लागि विशेष सुधारात्मक शिक्षण गर्दै व्यक्तिगत रूपमा विशेष ध्यान दिई सिक्न प्रोत्साहन गर्नु हो । यसका लागि छ कक्षामा अध्ययन गर्ने ३५ जना विद्यार्थीहरुलाई नेपाली भाषा विषयमा ९० दिनसम्म पाठगत आधारमा निरन्तर मूल्याङ्कन गरिएको छ । प्रत्येक विद्यार्थीको दैनिक कक्षाकार्य, गृहकार्य, व्यवहार परिवर्तन, सिर्जनात्मक कार्य र हाजिरी जस्ता मापदण्डको आधारमा अभिलेख राखिएको छ । उक्त अभिलेख सिकाइ उपलब्धि तथा प्रगति जाँच्न सहायक सिद्ध भएको छ । प्राप्त नतिजालाई निम्नानुसार विश्लेषण गरिएको छ :

तालिका सङ्ख्या : दुई

साप्ताहिक परीक्षा

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'सामाजिक सद्भाव (प्रबन्ध) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
६	राम गुरुङ	✓	✓✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓	✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓	✓	✓✓
१३	लाल कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓	✓✓
३१	धन कुमारी घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓	✓✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓✓	✓✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓✓
३५	सागर घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓✓

द्रष्टव्य : अति उत्तम (✓✓✓) उत्तम (✓✓) सामान्य (✓)

यस दोस्रो तालिका अनुसार 'सामाजिक सद्भाव' (प्रबन्ध) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा गरिएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, १७ जना (४८.५६ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १७ जना (४८.५६ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ भने बोलाइ सिप विकास हेर्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २४ जना (६८.५६ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १० जना (२८.५० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । पढाइ सिप विकास हेर्दा ५ जना (१४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, १३ जना (३७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १७ जना (४८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । लेखाइ सिप विकास हेर्दा ४ जना (११.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, १८ जना (५१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १३ जना (३७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा ६ जना (२१.०५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ५ जना (१४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको विकासमा ८ जना (२२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २२ जना (६२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ५ जना (१४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । भाषातत्त्वको सिप विकास हेर्दा १२ जना (३४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २१ जना (५९.८५ प्रतिशत विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २ जना (५.७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : तिन

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'भविष्यको योजना' (संवाद) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्त्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
६	राम गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
१३	लाल कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३१	धन कुमारी घले	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓
३५	सागर घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓	✓✓

यस तेस्रो तालिका अनुसार 'भविष्यको योजना' (संवाद) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा लिइएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । १८ जना (५१.३० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १७ जना (४८.५६ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । यसै गरी बोलाइ सिप विकासमा पनि सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । १५ जना (४२.७५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । पढाइ सिप विकास हेर्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, १७ जना (४८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १७ जना (४८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । लेखाइ सिप विकास हेर्दा २ जना (५.८० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १३ जना (३६.९५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा ४ जना (११.६० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २५ जना (७१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र ६ जना (२१.०५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको विकासमा ४ जना (११.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २६ जना (७४.२७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ५ जना (१४.२८ प्रतिशत विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । भाषातत्वको सिप विकास हेर्दा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २७ जना (७७.१२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ५ जना (१४.२५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : चार

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'साहित्यकार भवानी भिक्षु' (जीवनी) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्त्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
६	राम गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓	✓✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
१३	लाल कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३१	धन कुमारी घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓✓
३५	सागर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓✓

यस चौथो तालिका अनुसार अनुसार 'साहित्यकार भवानी भिक्षु' (जीवनी) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा लिइएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । ८ जना (२२.८४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २७ जना (७६.९५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । यसै गरी बोलाइ सिप विकासमा पनि सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ भने १५ जना (४२.७५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । पढाइ सिप विकासमा पनि सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । १६ जना (४५.६० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १९ जना (५४.१७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । लेखाइ सिप विकास हेर्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १४ जना (३९.९९ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा ४ जना (११.६० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २६ जना (७४.२७ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र ५ जना (१४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको विकासमा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २७ जना (७७.१२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ५ जना (१४.२८ प्रतिशत विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । भाषातत्त्वको सिप विकास हेर्दा ४ जना (११.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २९ जना (८२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २ जना (५.७० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : पाँच

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'खोला' (कविता) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
६	राम गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓	✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१३	लालकुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३१	धनकुमारी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३५	सागर घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓

यस पाँचौं तालिका अनुसार 'खोला' (कविता) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा लिइएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ भने ४ जना (११.६० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ३१ जना (८८.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । यसै गरी बोलाइ सिप विकासमा पनि सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । ५ जना (१४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ३० जना (८५.७१ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । पढाइ सिप विकासमा पनि सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । १० जना (२८.५० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २५ जना (७१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । लेखाइ सिप विकासमा पनि सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । १३ जना (३७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २२ जना (६२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २२ जना (६२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र १२ जना (३४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको विकासमा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २३ जना (६५.७० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ११ जना (३१.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । भाषातत्त्वको सिप विकास हेर्दा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २५जना (७१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ७ जना (१९.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : छ

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'साने र ठुले' (कथा) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्त्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
६	राम गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
१३	लालकुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३१	धनकुमारी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३५	सागर घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓

यस छैटौँ तालिका अनुसार 'साने र ठुले' (कथा) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा लिइएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ भने ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ३२ जना (९१.२० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । यसै गरी बोलाइ सिप विकासमा हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । ८ जना (२२.८४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २७ जना (७७.१२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । पढाइ सिप विकासमा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, १० जना (२८.५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २४ जना (६०.४० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । लेखाइ सिप विकास हेर्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, १२ जना (३४.२०प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २२ जना (६२.७० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा ३ जना (८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र १२ जना (३४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको सिप विकासमा १ जना (२.८५प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २२ जना (६२.८५ प्रतिशत विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १२ जना (३४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । भाषातत्त्वको सिप विकास हेर्दा ४ जना (११.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ७ जना (१९.९५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : सात

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'कृषिमलको प्रयोग' (प्रबन्ध) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्त्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
६	राम गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓
१३	लाल कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३१	धन कुमारी घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
३५	सागर घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓	✓✓✓

यस सातौँ तालिका अनुसार 'कृषिमलको प्रयोग' (प्रबन्ध) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा लिइएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ भने ११ जना (३१.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । यसै गरी बोलाइ सिप विकासमा हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । ११ जना (३१.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिन्छ । पढाइ सिप विकासमा हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएको विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । पढाइ सिप विकासमा ११ जना (३१.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । लेखाइ सिप विकास हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । १० जना (२८.५० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २५ जना (७१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिन्छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २३ जना (३५.७० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ११ जना (३१.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको सिप विकासमा २ जना (५.७० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ९ जना (२५.६५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिन्छ । भाषातत्त्वको सिप विकास हेर्दा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ८ जना (२३.८० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिन्छ ।

तालिका सङ्ख्या : आठ

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

पाठ : 'दाजुलाई बहिनीको चिठी' (चिठी) समय : ४५ मिनेट

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	सुनाइ	बोलाइ	पढाइ	लेखाइ	ज्ञान	धारणा	भाषातत्व	औसत रेजा
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२	सममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३	रविना घले (ख)	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
६	राम गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
८	निशा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
९	मनराज गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१०	विष्णु घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
११	मनसिका घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१३	लाल कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
१६	युना गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
१९	सलिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२२	आरती गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
२६	गममाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३०	रसमती गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३१	धनकुमारी घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
३३	विमिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
३४	अस्मिता घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓✓
३५	सागर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓

यस आठौँ तालिका अनुसार 'दाजुलााई बहिनीको चिठी' (चिठी) पाठको अध्यापन पश्चात् तोकिएको मापदण्डको आधारमा लिइएको निरन्तर मूल्याङ्कनमा भाषाका चार सिपहरुमध्ये सुनाइ सिप विकासमा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ भने ११ जना (३१.३५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिन्छ । यसै गरी बोलाइ सिप विकासमा हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । ९ जना (२५.७१ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २६ जना (७४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिन्छ । पढाइ सिप विकासमा हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएको विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको देखिन्छ । पढाइ सिप विकासमा ७ जना (२० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २८ जना (८० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । लेखाइ सिप विकास हेर्दा सामान्य उपलब्धि भएका विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । ११ जना (३१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २४ जना (६८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

ज्ञान पक्षको विकासमा १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, २२ जना (६८.८५प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १२ जना (३४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । यसै गरी धारणाको सिप विकासमा २ जना (५.७० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २४ जना (६८.५७ प्रतिशत विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ९ जना (२५.६५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ । भाषातत्त्वको सिप विकास हेर्दा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य, २२ जना (६२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र १० जना (२८.५० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम देखिएको छ ।

तालिका सङ्ख्या : नौ

निरन्तर मूल्याङ्कन अभिलेख फारम

मूल्याङ्कन मापदण्डका आधारमा रेजा लगाइएको

कक्षा : ६
विषय : नेपाली

मापदण्ड : कक्षाकार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरी

अनुक्रमाङ्क	विद्यार्थीको नाम	पाठ	पाठ	पाठ	पाठ	पाठ	पाठ	पाठ	जम्मा पाठ सङ्ख्या		प्राप्त श्रेणी
		३	४	५	६	७	८	९	प्राप्त रेजा र प्रतिशत		
१	रविना घले (क)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
२	सममाया गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
३	रविना घले (ख)	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
४	धनमाया घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
५	सञ्जय गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
६	राम गुरुङ	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१६	७६%	क
७	पुस बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
८	निशा गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
९	मनराज गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
१०	विष्णु घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
११	मनसिका घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
१२	पुर बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
१३	लाल कुमारी गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
१४	डिमिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
१५	इमरानी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
१६	युना गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
१७	विकास गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
१९	सलिना घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
२०	सन्तमाया गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
२१	शेर बहादुर गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
२२	आरती गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
२३	सीता बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
२४	आश कुमारी गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
२५	पुष्पा गुरुङ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१८	८६%	क
२६	गममाया गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
२७	तुल बहादुर गुरुङ	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
२८	घन बहादुर घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
२९	पार्वती घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
३०	रसमती गुरुङ	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
३१	धन कुमारी घले	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२०	९५%	क
३२	डिलरानी घले	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	२१	१००%	क
३३	विमिका घले	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१८	८६%	क
३४	अस्मिता घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क
३५	सागर घले	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	१९	९०%	क

यस नौऔं तालिका अनुसार पाठगत रूपमा हर्दा तेस्रो पाठ अनुसार १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि सामान्य, १४ जना (४० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको देखिन्छ । चौथो पाठ अनुसार सामान्य उपलब्धि हुने विद्यार्थीको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । यसै गरी ८ जना (२२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २७ जना (७७.१५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । पाँचौं पाठ हेर्दा सामान्य उपलब्धि हुने विद्यार्थीको सङ्ख्या शून्य रहेको छ । यसै गरी २९ जना (८२.८५ प्रतिशत विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र ६ जना (१७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । छैटौं पाठ हेर्दा सामान्य उपलब्धि हुने विद्यार्थीको सङ्ख्या शून्य रहेको देखिन्छ । यसै गरी ८ जना (२२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम र २७ जना (७७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको छ । सातौं पाठ हेर्दा सामान्य र उत्तम विद्यार्थीहरुको उपलब्धि शून्य रहेको छ भने ३५ जना (१०० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको देखिन्छ । आठौं पाठ हेर्दा सामान्य विद्यार्थीहरुको उपलब्धि शून्य रहेको छ । यसै गरी १ जना (२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीको उपलब्धि उत्तम र ३४ जना (९७.१५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको देखिन्छ । अन्तिम वा नौऔं पाठ हेर्दा सामान्य र उत्तम विद्यार्थीको उपलब्धि शून्य रहेको देखिन्छ भने ३५ जना (१०० प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम रहेको देखिन्छ ।

यसरी पाठगत आधारमा गरिएको निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको अन्तिम नतिजा निकाल्दा सामान्य वा 'ग' श्रेणी र उत्तम वा 'ख' श्रेणीको उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या शून्य रहेको छ भने अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या ३५ जना (१०० प्रतिशत) रहेको देखिन्छ ।

२०६८ साल वैशाख २६ गतेदेखि २०६८ साल श्रावण २५ गतेसम्म (९० दिन) गरिएको निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको साप्ताहिक, पाक्षिक र त्रैमासिक परीक्षा सञ्चालनमा सहभागी हुने विद्यार्थीहरुको प्रगति विवरण निम्न अनुसार रहेको छ :

तालिका सङ्ख्या : दस

साप्ताहिक परीक्षा

पाठ : 'सामाजिक सद्भाव' (प्रबन्ध) समय : ४५ मिनेट

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	१०	३३	ग
२	सममाया गुरुङ	३०	९	३०	ग
३	रविना घले (ख)	३०	१२	४०	ग
४	धनमाया घले	३०	१५	५०	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१४	४७	ख
६	राम गुरुङ	३०	११	३७	ग
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	११	३७	ग
८	निशा गुरुङ	३०	८	२७	ग
९	मनराज गुरुङ	३०	१४	४७	ख
१०	विष्णु घले	३०	१५	५०	ख
११	मनसिका घले	३०	१६	५३	ख
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	१२	४०	ग
१४	डिमिना घले	३०	१७	५७	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१६	युना गुरुङ	३०	२०	६७	ख
१७	विकास गुरुङ	३०	१०	३३	ग
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	३०	९	३०	ग
१९	सलिना घले	३०	२०	६७	ख
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	२०	६७	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	१०	३३	ग
२२	आरती गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१२	४०	ग
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१२	४०	ग
२६	गममाया गुरुङ	३०	१४	४७	ख
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१८	६०	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	२१	७०	क
२९	पार्वती घले	३०	२०	६७	ख
३०	रसमती गुरुङ	३०	१६	५३	ख
३१	धन कुमारी घले	३०	१२	४०	ग
३२	डिलरानी घले	३०	२२	७३	क
३३	विमिका घले	३०	९	३०	ग
३४	अस्मिता घले	३०	१०	३३	ग
३५	सागर घले	३०	१४	४७	ख

यस दसौँ तालिका अनुसार 'सामाजिक सद्भाव' पाठको अध्यापन पश्चात् पूर्व परीक्षा र त्रैमासिक परीक्षाको बिचमा पहिलो पटक लिइएको साप्ताहिक परीक्षामा १५ जना (४२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा 'ग' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) बढी रहेको छ । यसै गरी १८ जना (५१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा 'ख' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) कम रहेको छ । २ जना (५.७१ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) कम रहेको छ । पूर्व परीक्षाको विद्याथीको उपलब्धि औसत ४६.६१ प्रतिशत रहेकोमा यस परीक्षाको विद्यार्थीको उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनले गर्दा विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि औसत ०.३८ प्रतिशत मात्र बढेको छ ।

तालिका सङ्ख्या : एघार
साप्ताहिक परीक्षा

पाठ : 'भविष्यको योजना' (संवाद) समयः ४५ मिनेट

क्रमाङ्क	विद्यार्थीको नाम	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	१२	४०	ग
२	सममाया गुरुङ	३०	११	३७	ग
३	रविना घले (ख)	३०	१३	४३	ख
४	धनमाया घले	३०	१४	४७	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१५	५०	ख
६	राम गुरुङ	३०	१२	४०	ग
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	१०	३३	ग
८	निशा गुरुङ	३०	१०	३३	ग
९	मनराज गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१०	विष्णु घले	३०	१६	५३	ख
११	मनसिका घले	३०	१७	५७	ख
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	१४	४७	ख
१४	डिमिना घले	३०	१८	६०	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	२०	६७	ख
१६	युना गुरुङ	३०	२१	७०	क
१७	विकास गुरुङ	३०	१२	४०	ग
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	३०	१२	४०	ग
१९	सलिना घले	३०	२१	७०	क
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	२०	६७	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	१२	४०	ग
२२	आरती गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१४	४७	ख
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१८	६०	ख
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१३	४३	ख
२६	गममाया गुरुङ	३०	१८	६०	ख
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१३	४३	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	१५	५०	ख
२९	पार्वती घले	३०	२०	६७	ख
३०	रसमती गुरुङ	३०	२१	७०	क
३१	धन कुमारी घले	३०	२१	७०	क
३२	डिलरानी घले	३०	२३	७७	क
३३	विमिका घले	३०	१३	४३	ख
३४	अस्मिता घले	३०	१३	४३	ख
३५	सागर घले	३०	१४	४७	ख

यस एघारौँ तालिका अनुसार ‘भविष्यको योजना’ (संवाद) पाठको अध्यापन पश्चात् पूर्व परीक्षा र त्रैमासिक परीक्षाको बिचमा दोस्रो पटक लिइएको साप्ताहिक परीक्षामा ८ जना (२२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा ‘ग’ श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा ४ जना (११.४२ प्रतिशत) कम रहेको छ । यसै गरी २२ जना (६२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा ‘ख’ श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) बढी रहेको छ । ५ जना (१४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा ‘क’ श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा २ जना (५.७१ प्रतिशत) बढी रहेको छ । विद्यार्थीको पूर्व परीक्षाको उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत रहेकोमा यस अन्तिम परीक्षाको विद्यार्थीको उपलब्धि औसत ५१.६१ प्रतिशत रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनले गर्दा विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि औसत ४.२८ प्रतिशतले बढेको छ ।

तालिका सङ्ख्या : बार
पाक्षिक परीक्षा

समय : ४५ मिनेट

पाठ : पाँच 'साहित्यकार भवानी भिक्षु' (जीवनी) र पाठ : छ 'खोला' (कविता)

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	१०	३३	ग
२	सममाया गुरुङ	३०	९	३०	ग
३	रविना घले (ख)	३०	१२	४०	ग
४	धनमाया घले	३०	१५	५०	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१४	४७	ख
६	राम गुरुङ	३०	११	३७	ग
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	११	३७	ग
८	निशा गुरुङ	३०	८	२७	ग
९	मनराज गुरुङ	३०	१४	४७	ख
१०	विष्णु घले	३०	१५	५०	ख
११	मनसिका घले	३०	१६	५३	ख
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	१२	४०	ग
१४	डिमिना घले	३०	१७	५७	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१६	युना गुरुङ	३०	२०	६७	ख
१७	विकास गुरुङ	३०	१०	३३	ग
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	३०	९	३०	ग
१९	सलिना घले	३०	२०	६७	ख
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	२०	६७	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	१०	३३	ख
२२	आरती गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१२	४०	ख
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१७	५७	ग
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१२	४०	ग
२६	गममाया गुरुङ	३०	१४	४७	ख
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१८	६०	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	२१	७०	क
२९	पार्वती घले	३०	२०	६७	ख
३०	रसमती गुरुङ	३०	१६	५३	ख
३१	धन कुमारी घले	३०	१२	४०	ग
३२	डिलरानी घले	३०	२२	७३	क
३३	विमिका घले	३०	९	३०	ग
३४	अस्मिता घले	३०	१०	३३	ग
३५	सागर घले	३०	१४	४७	ख

यस बारौँ तालिका अनुसार 'साहित्यकार भवानी भिक्षु' (जीवनी) र 'खोला' (कविता) पाठको अध्यापन पश्चात् पूर्व परीक्षा र त्रैमासिक परीक्षाको बिचमा तेस्रो पटक लिइएको पाक्षिक परीक्षामा १५ जना (४२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा 'ग' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा २ जना (५.७१ प्रतिशत) कम रहेको छ । यसै गरी १८ जना (५१.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा 'ख' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) बढी रहेको छ । २ जना (५.७१ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) बढी रहेको छ । पूर्व परीक्षाको विद्यार्थीको उपलब्धि औसत ४६.३३ प्रतिशत रहेकोमा यस परीक्षाको विद्यार्थीको उपलब्धि औसत ५३.६१ प्रतिशत रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनले गर्दा विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि औसत ६.८ प्रतिशतले बढेको छ ।

तालिका सङ्ख्या : तेर
साप्ताहिक परीक्षा

पाठ : 'साने र ठुले' (कथा) समय : ४५ मिनेट

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	१४	४७	ख
२	सममाया गुरुङ	३०	१३	४३	ख
३	रविना घले (ख)	३०	१५	५०	ख
४	धनमाया घले	३०	१६	५३	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१७	५७	ख
६	राम गुरुङ	३०	१५	५०	ख
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	१३	४३	ख
८	निशा गुरुङ	३०	१४	४७	ख
९	मनराज गुरुङ	३०	१७	५७	ख
१०	विष्णु घले	३०	१९	६३	ख
११	मनसिका घले	३०	२०	६७	ख
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	१५	५०	ख
१४	डिमिना घले	३०	२०	६७	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	२०	६७	ख
१६	युना गुरुङ	३०	२१	७०	क
१७	विकास गुरुङ	३०	१४	४७	ख
१८	चित्र बहादुर	३०	१२	४०	ग
१९	सलिना घले	३०	२३	७७	क
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	१३	४३	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	११	६७	ग
२२	आरती गुरुङ	३०	१५	५०	ख
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	२०	६७	ग
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१२	४०	ख
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१९	६३	ख
२६	गममाया गुरुङ	३०	१५	५०	ख
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१८	६०	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	२१	७०	क
२९	पार्वती घले	३०	२०	६७	ख
३०	रसमती गुरुङ	३०	२०	६७	ख
३१	धन कुमारी घले	३०	२०	६७	ख
३२	डिलरानी घले	३०	२५	८३	क
३३	विमिका घले	३०	१५	५०	ख
३४	अस्मिता घले	३०	१६	५३	ख
३५	सागर घले	३०	१७	५७	ख

यस तेरौँ तालिका अनुसार 'साने र ठुले' (कथा) पाठको अध्यापन पश्चात् पूर्व परीक्षा र त्रैमासिक परीक्षाको बिचमा चौथो पटक लिइएको पाक्षिक परीक्षामा २ जना (५.७१ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा 'ग' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा ११ जना (३१.४२ प्रतिशत) कम रहेको छ । यसै गरी २९ जना (८२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा 'ख' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १० जना (२८.५७ प्रतिशत) बढी रहेको छ । ४ जना (११.४२ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) बढी रहेको छ । पूर्व परीक्षाको विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत रहेकोमा यस परीक्षाको विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत ५६.१९ प्रतिशत रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनले गर्दा विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धि औसत ८.८६ प्रतिशत बढेको छ ।

तालिका सङ्ख्या : चौध

पाक्षिक परीक्षा

समय : ४५ मिनेट

पाठ : आठ 'कृषि मलको प्रयोग' (प्रबन्ध) र पाठ : नौ 'दाजुको बहिनीलाई चिठी' (चिठी)

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	१५	५०	ख
२	सममाया गुरुङ	३०	१५	५०	ख
३	रविना घले (ख)	३०	१७	५७	ख
४	धनमाया घले	३०	१८	६०	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१७	५७	ख
६	राम गुरुङ	३०	१७	५७	ख
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	१२	४०	ग
८	निशा गुरुङ	३०	१५	५०	ख
९	मनराज गुरुङ	३०	१८	६०	ख
१०	विष्णु घले	३०	२१	७०	क
११	मनसिका घले	३०	२२	४३	ख
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	२०	६७	ख
१४	डिमिना घले	३०	१७	५७	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	१७	५७	ख
१६	युना गुरुङ	३०	२२	६३	ख
१७	विकास गुरुङ	३०	२२	६३	ख
१८	चित्र बहादुर	३०	२४	८०	क
१९	सलिना घले	३०	१७	५७	ख
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	१४	४७	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	२३	७७	क
२२	आरती गुरुङ	३०	१३	४३	ख
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१४	४७	ख
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१२	४०	ग
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२६	गममाया गुरुङ	३०	२३	७७	क
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१४	४७	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	२२	७३	क
२९	पार्वती घले	३०	२१	७०	क
३०	रसमती गुरुङ	३०	२१	७०	क
३१	धन कुमारी घले	३०	२२	७३	क
३२	डिलरानी घले	३०	२५	८३	क
३३	विमिका घले	३०	२१	७०	क
३४	अस्मिता घले	३०	१७	५७	ख
३५	सागर घले	३०	१६	५३	ख

यस चौधौँ तालिका अनुसार 'कृषिमलको प्रयोग' (प्रबन्ध) र 'दाजुलाई बहिनीको चिठी' (चिठी) पाठको अध्यापन पश्चात् पूर्व परीक्षा र त्रैमासिक परीक्षाको बिचमा पाँचौँ पटकको लिइएको पाक्षिक परीक्षामा ३ जना (८.५५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा 'ग' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १० जना (२८.५७ प्रतिशत) कम रहेको छ । यसै गरी २३ जना (६५.७१ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा 'ख' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा ४ जना (११.४२ प्रतिशत) बढी रहेको छ । १० जना (२८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा ७ जना (२० प्रतिशत) बढी रहेको छ । पूर्व परीक्षाको विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत रहेकोमा यस परीक्षाको विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत ६०.९५ प्रतिशत रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनले गर्दा विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धि औसत १३.६२ प्रतिशतले बढेको छ ।

तालिका सङ्ख्या : पन्ध्र
त्रैमासिक (अन्तिम) परीक्षा

पाठ : एक देखि नौसम्म   समय : ६० मिनेट

क्रमाङ्क	विदयार्थीको नाम	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	श्रेणी
१	रविना घले (क)	३०	१७	५७	ख
२	सममाया गुरुङ	३०	१९	६३	ख
३	रविना घले (ख)	३०	२१	७०	क
४	धनमाया घले	३०	१९	६३	ख
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१९	६३	ख
६	राम गुरुङ	३०	२१	७०	क
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	११	३७	ग
८	निशा गुरुङ	३०	१५	५०	ख
९	मनराज गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१०	विष्णु घले	३०	२१	७०	क
११	मनसिका घले	३०	२१	७०	क
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	२०	६७	ख
१४	डिमिना घले	३०	१७	५७	ख
१५	इमरानी गुरुङ	३०	२४	८०	क
१६	युना गुरुङ	३०	२१	७०	क
१७	विकास गुरुङ	३०	२३	७७	क
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	३०	१९	६३	ख
१९	सलिना घले	३०	१७	५७	ख
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	१९	६३	ख
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	२२	७३	क
२२	आरती गुरुङ	३०	११	३७	ग
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१२	४०	ग
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१९	६३	ख
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२६	गममाया गुरुङ	३०	२१	७०	क
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१७	५७	ख
२८	घन बहादुर घले	३०	२३	७७	क
२९	पार्वती घले	३०	२२	७३	क
३०	रसमती गुरुङ	३०	२५	५३	ख
३१	धन कुमारी घले	३०	२४	८०	क
३२	डिलरानी घले	३०	२६	५७	ख
३३	विमिका घले	३०	२५	५३	ख
३४	अस्मिता घले	३०	१९	६३	ख
३५	सागर घले	३०	१४	४७	ख

यस पन्ध्रौँ तालिका अनुसार 'पाठ एकदेखि पाठ नौसम्मको अध्यापन पश्चात् लिइएको त्रैमासिक परीक्षामा ३५ जना विद्यार्थीहरुमध्ये पूर्व परीक्षामा १३ जना (३७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा 'ग' श्रेणीको रहेकोमा यस त्रैमासिक परीक्षामा ३ जना (८.५५प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि सामान्य वा 'ग' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा १० जना (२८.५७ प्रतिशत) कम रहेको छ । यसै गरी पूर्व परीक्षामा १९ जना (५४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा 'ख' श्रेणीको रहेकोमा यस त्रैमासिक परीक्षामा २० जना (५७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि उत्तम वा 'ख' श्रेणीको रहेको छ। यो पूर्व परीक्षाभन्दा १ जना (२.८५ प्रतिशत) कम रहेको छ भने, पूर्व परीक्षामा ३ जना (८.५६ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको रहेकोमा यस त्रैमासिक परीक्षामा १२ जना (३४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको रहेको छ । यो पूर्व परीक्षाभन्दा ९ जना (२५.७१ प्रतिशत) बढी रहेको छ। पूर्व परीक्षाको उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत रहेकोमा यस परीक्षाको विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत ६४.६६ प्रतिशत रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनले गर्दा विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धि औसत १७.३३ प्रतिशत बढेको छ ।

तालिका सङ्ख्या : सोर
पूर्व परीक्षा र त्रैमासिक परीक्षाबिच तुलना

क्रमाङ्क	विद्यार्थीको नाम	पूर्व परीक्षा			त्रैमासिक परीक्षा				
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	देखिएको अन्तर	
								बढेको	घटेको
१	रविना घले (क)	३०	११	३७	३०	१७	५७	✓	
२	सममाया गुरुङ	३०	१०	३३	३०	१९	६३	✓	
३	रविना घले (ख)	३०	१५	५०	३०	२१	७०	✓	
४	धनमाया घले	३०	१४	४७	३०	१९	६३	✓	
५	सञ्जय गुरुङ	३०	१३	४३	३०	१९	६३	✓	
६	राम गुरुङ	३०	१०	३३	३०	२१	७०	✓	
७	पुस बहादुर गुरुङ	३०	९	३०	३०	११	३७	✓	
८	निशा गुरुङ	३०	१३	४३	३०	१५	५०	✓	
९	मनराज गुरुङ	३०	१५	५०	३०	१९	६३	✓	
१०	विष्णु घले	३०	१७	५७	३०	२१	७०	✓	
११	मनसिका घले	३०	१४	४७	३०	२१	७०	✓	
१२	पुर बहादुर गुरुङ	३०	११	३७	३०	१९	६३	✓	
१३	लाल कुमारी गुरुङ	३०	१८	६०	३०	२०	६७	✓	
१४	डिमिना घले	३०	२०	६७	३०	१७	५७		✓
१५	इमरानी गुरुङ	३०	१९	६३	३०	२४	८०	✓	
१६	युना गुरुङ	३०	१८	६०	३०	२१	७०	✓	
१७	विकास गुरुङ	३०	८	२७	३०	२३	७७	✓	
१८	चित्र बहादुर गुरुङ	३०	७	२३	३०	१९	६३	✓	
१९	सलिना घले	३०	२२	७३	३०	१७	५७		✓
२०	सन्तमाया गुरुङ	३०	२०	६७	३०	१९	६३		✓
२१	शेर बहादुर गुरुङ	३०	९	३०	३०	२२	७३	✓	
२२	आरती गुरुङ	३०	१७	५७	३०	११	३७		✓
२३	सीता बहादुर गुरुङ	३०	१०	३३	३०	१२	४०	✓	
२४	आश कुमारी गुरुङ	३०	१६	५३	३०	१९	६३	✓	
२५	पुष्पा गुरुङ	३०	१०	३३	३०	१७	५७	✓	
२६	गममाया गुरुङ	३०	१३	४३	३०	२१	७०	✓	
२७	तुल बहादुर गुरुङ	३०	१९	६३	३०	१७	५७		✓
२८	घन बहादुर घले	३०	२२	७३	३०	२३	७७	✓	
२९	पार्वती घले	३०	१९	६३	३०	२२	७३	✓	
३०	रसमती गुरुङ	३०	१५	५०	३०	२५	८३	✓	
३१	धन कुमारी घले	३०	१०	३३	३०	२४	८०	✓	
३२	डिलरानी घले	३०	२३	७७	३०	२६	८७	✓	
३३	विमिका घले	३०	८	२७	३०	२५	८३	✓	
३४	अस्मिता घले	३०	९	३०	३०	१९	६३	✓	
३५	सागर घले	३०	१३	४३	३०	१४	४७	✓	

यस सोरौँ तालिका अनुसार निरन्तर मूल्याङ्कन पूर्व र निरन्तर मूल्याङ्कन पश्चात् लिइएको त्रैमासिक परीक्षणको तुलना गर्दा पूर्व परीक्षामा ३ जना (८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि 'क' (७० प्रतिशतभन्दा बढी ल्याउने) रहेको छ भने त्रैमासिक परीक्षामा १५ जना (४२.८५ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि 'क' श्रेणीको रहेको छ । निरन्तर मूल्याङ्कनबाट विद्यार्थीहरुको उपलब्धि वृद्धि भएको सिद्ध भएको छ । यसै गरी पूर्व परीक्षणमा १९ जना (५४.२८ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि 'ख' श्रेणीको (४० देखि ६९ प्रतिशत ल्याउने) रहेको छ भने त्रैमासिक परीक्षामा १७ जना (४८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि 'ख' श्रेणीको रहेको छ । पूर्व परीक्षामा १३ जना (३७.१४ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि 'ग' श्रेणीको रहेको छ भने त्रैमासिक परीक्षामा ३ जना (८.५७ प्रतिशत) विद्यार्थीहरुको उपलब्धि 'ग' श्रेणीको रहेको छ ।

पूर्व परीक्षाको तथ्याङ्क अनुसार विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत रहेको छ भने निरन्तर मूल्याङकन पश्चात् त्रैमासिक परीक्षाको आधारमा विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत बढेर ६४.६६ प्रतिशत हुन पुगेको छ । ९० औँ दिनमा विद्यार्थीहरुको उपलब्धि औसत १७.३३ प्रतिशत वृद्धि भएको देखिन्छ ।

सिकाइ उपलब्धिको तथ्याङ्कलाई स्तम्भचित्रमा तुलनात्मक रूपमा यसरी प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :

तालिका सङ्ख्या : सत्र
तुलनात्मक स्तम्भचित्र

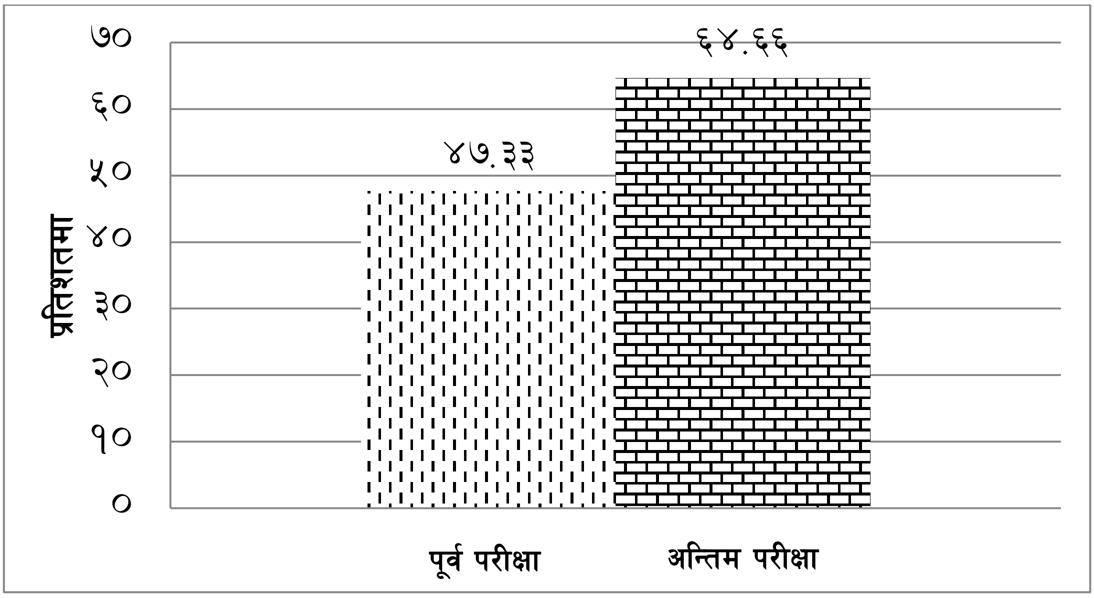

रेखाचित्र अनुसार निरन्तर मूल्याङकनको लागि छनोट गरिएको श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय बारपाक-४, गोरखाका छ कक्षाका ३५ जना विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन पश्चात् अन्तिम परीक्षाको नतिजाले ४७.३३ प्रतिशत औसत सिकाइ उपलब्धि बढेर ६४.६६ प्रतिशत पुगेको देखिन्छ ।

३.३ पूर्व परीक्षासँग त्रैमासिक परीक्षाको तुलना

यस अध्ययन विधि अन्तर्गत ९०औँ दिनमा गोरखा जिल्ला बारपाक गा.वि.स. स्थित श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालयका छ कक्षामा अध्ययनरत ३५ जना जनजाति (घले र गुरुङ) विद्यार्थीहरुको नेपाली विषयको वस्तुगत परीक्षा प्रणालीको माध्यमबाट अन्तिम परीक्षा लिई प्राप्त तथ्यको आधारमा पूर्व परीक्षा र अन्तिम परीक्षाबिच तुलनात्मक विश्लेषण गरी वास्तविक निष्कर्ष निकालिएको छ ।

३.४ विषय शिक्षकसँग प्राप्त तथ्यहरुको विश्लेषण

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय, बारपाक-४, गोरखाका छ कक्षामा नेपाली विषय शिक्षण गर्ने विषय शिक्षकबाट निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनका बारेमा प्रश्नावली भराई सो प्रश्नावली अनुसार प्राप्त भएका तथ्यहरुको व्याख्या एवं विश्लेषण गरिएको छ । यस प्रश्नावलीलाई परिशिष्टमा समावेश गरिएको छ ।

निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनले विद्यार्थी सहभागिता बढाउन, अनुशासन कायम राख्न, प्रभावकारी शिक्षण योजना निर्माण तथा प्रयोग गर्न, भाषिक कठिनाइ हटाउन र कक्षा कार्य गराउन विशेष भूमिका निर्वाह गर्दछ । साथै भाषिक सिप विकास गराउन बालमैत्री सिकाइ गर्नुपर्ने विचार विषय शिक्षकबाट (भरिएको प्रश्नावलीमा) उल्लेख गरिएको पाइन्छ ।

भाषा शिक्षणमा यसको प्रयोग उच्च स्थानमा रहेको देखाएको छ तर विद्यालयमा जनशक्तिको अभावले गर्दा सातौँ घन्टीसम्म लगातार पढाउनु पर्ने र समयको अभावले गर्दा यसको प्रयोग थप बोझिलो भएको पाइन्छ । विगतमा फारम नै प्रयोग गरेर निरन्तर मूल्याङ्कन नगरे तापनि मूल्याङ्कन मापदण्डका आधारमा भाषिक सिप र अन्य पक्षको मूल्याङ्कन निरन्तर गरी त्यसबाट प्राप्त उपलब्धिलाई आवधिक लिखित परीक्षाको मूल्याङ्कनसँगै समायोजन गरेर मूल्याङ्कन नतिजा निकालिने गरेको विचार नेपाली भाषा

शिक्षकको रहेको छ । यस्तो मूल्याङ्कन प्रक्रियाबाट शिक्षकलाई शिक्षण प्रक्रियामा दिशा निर्देश गरी विद्यार्थीहरुमा देखिएका समस्या र कमजोरीहरुलाई हटाई पुनर्बल, अभिप्रेरणा र पृष्ठपोषण दिएर अभ्यासबाट उच्च सिकाइ उपलब्धि हासिल गराउन प्रभावकारी हुने निष्कर्ष प्राप्त भएको छ ।

३.५ प्राचार्यसँग प्राप्त तथ्यको विश्लेषण

शिक्षण पेसालाई अगाडि बढाउने क्रममा प्रभावकारी सिकाइको लागि विद्यालय प्रशासकसँग पनि सरोकार रहने भएकोले निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई सार्थक बनाउन विद्यालयका प्राचार्यसँग पनि प्रश्नावली भराई उक्त प्रश्नावलीका आधारमा प्राप्त तथ्यलाई व्याख्या एवं विश्लेषण गरिएको छ । उक्त प्रश्नावली परिशिष्टमा उल्लेख गरिएको छ । विद्यालयमा गरिने विद्यार्थी मूल्याङ्कनबाट नै विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिको मूल्याङ्कन भए तापनि विद्यार्थीका सबै पक्षको लेखाजोखा गर्ने मुख्य कार्य निरन्तर मूल्याङ्कनले नै गर्छ भन्ने विचार यस विद्यालयका प्राचार्यद्वारा यसरी उल्लेख गरिएको छ :

- मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाई शिक्षण सुधार गर्न
- विद्यार्थीहरुको कमी कमजोरी पत्ता लगाई पृष्ठपोषण दिन

सिकाइ उपलब्धि सुधार गरी शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न यसलाई प्रभावकारी रूपमा प्रयोग गर्न नसक्नुका कारणहरु यस प्रकारका छन् :

- जनशक्ति कम हुनु
- समय र आर्थिक रूपले बोझिलो हुनु
- सबै शिक्षकहरुलाई यस सम्बन्धी तालिमको अभाव हुनु आदि ।

उपर्युक्त कारणहरुको विश्लेषण गर्दै आधारभूत तहको एक कक्षादेखि छ कक्षासम्म निरन्तर मूल्याङ्कनको प्रयोग भइरहेको र यसलाई सबै मिलेर बढी प्रभावकारी बनाउनु पर्ने कुरामा जोड दिइएको पाइन्छ । सरकारले विद्यालयलाई पर्याप्त जनशक्ति, आर्थिक र भौतिक सुविधाले सम्पन्न गर्न सके मात्र यसको प्रयोग अझ प्रभावकारी हुने विचार व्यक्त गरिएको छ ।

यस निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणालीबाट जनजाति (घले र गुरुङ) मात्र रहेको यस कक्षामा नेपाली भाषा दोस्रो भाषाका रूपमा प्रयोग गरिएकोले विद्यार्थीमा भाषिक सिप विकासमा थप सुधार भइरहेको विचार प्राचार्यद्वारा व्यक्त गरिएको छ ।

३.६ सामूहिक छलफल र अन्तरक्रियाबाट प्राप्त तथ्यको विश्लेषण

निरन्तर मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई सार्थक बनाउन अध्ययन तथा अनुसन्धानको सिलसिलामा विद्यालयका शिक्षक, विद्यार्थी प्राचार्य र स्रोत व्यक्तिसँग सामूहिक छलफल तथा सामान्य अन्तरक्रिया गरी प्राप्त तथ्यलाई यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ :

छलफल तथा अन्तक्रियाका शीर्षक यस प्रकारका छन् :

(क) निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन कस्तो प्रक्रिया हो ?

(ख) यसको प्रभावकारिता कस्तो देखिन्छ ?

(ग) यसका प्रमुख उद्देश्यहरु के के हुन् ?

(घ) यसलाई सिकाइ क्रियाकलापमा प्रभावकारी रूपमा लागु गर्न के गर्नुपर्ला ?

उपर्युक्त प्रश्नहरुकै आधारमा सामूहिक छलफल एवं अन्तरक्रियाबाट निम्न लिखित निष्कर्ष निकालिएको छ :

- निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रक्रिया सिकाइ उपलब्धिलाई बढाउने एक महत्त्वपूर्ण विधि हो ।
- निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनबाट उच्च सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्न सकिन्छ ।
- विद्यालयलाई बालमैत्री बनाउन सुधारात्मक एवं निदानात्मक शिक्षण विधिको प्रयोग गर्नुपर्छ ।
- प्रत्येक विषय शिक्षकले यस मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई बोझिलो महसुस नगरी सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने यन्त्रको रूपमा स्वीकार गरी प्रयोग गर्नुपर्छ ।
- शिक्षक, विद्यार्थी, विद्यालयप्रशासन र स्रोत व्यक्ति मिलेर स्रोतकेन्द्र स्तरबाट नै निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रक्रियामा देखिएका समस्याहरुको निराकरणमा जोड दिनुपर्छ ।
- निष्कर्षका रूपमा थप पृष्ठपोषण र पुनर्बलबाट भाषिक सिपको विकासमा सहयोग पुऱ्याउँदै अगाडि बढ्नु पर्ने निष्कर्ष एवं सुझाउ समेत प्राप्त भएका छन् ।

अध्याय - चार

उपसंहार

४.१ परिणाम

मूल्याङ्कन एक निरन्तर चलिरहने प्रक्रिया हो । जुनसुकै कार्यको अन्त्यमा त्यस सम्बन्धी सम्पूर्ण लेखाजोखा गरेर नै परिणाम निकाल्न सकिन्छ । कुनै पनि भाषाको शिक्षण गर्नु भनेको विषय वस्तुको शिक्षणसँगै विद्यार्थीहरुको भाषाका सिपहरुको विकास गराउनु र पाठ्यक्रमले निर्दिष्ट गरेका पक्षहरुमा सिद्धता दिलाउनु पनि हो । हाम्रो जस्तो मुलुकमा भाषा विषयलाई विषय वस्तुको रूपमा शिक्षण गर्ने विद्यालय तथा शिक्षकहरु धेरै छन् । कतिपय तालिम प्राप्त शिक्षकहरुले समेत भाषा शिक्षणलाई परीक्षामुखी रूपमा मात्र हेर्ने गरिएको पाइन्छ ।

छ कक्षाको नेपाली विषयमा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको अध्ययनको क्रममा प्राप्त भएका परिणामहरुलाई यहाँ निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ :

क) नेपाली भाषालाई निदानात्मक र सुधारात्मक शिक्षण गर्न विद्यार्थीहरुमा प्रयत्न र भुलबाट पृष्ठपोषण दिई शिक्षण गर्दा उच्च सिकाइ उपलब्धि हासिल भएको पाइन्छ ।

ख) भाषा शिक्षणमा विभिन्न सामग्री निर्माण गर्न सजिलो भई सिकाइ उपलब्धि प्रभावकारी भएको पाइन्छ ।

ग) शिक्षण सिकाइलाई बालमैत्री एवं विद्यार्थी मैत्री बनाई मूल्याङ्कन गर्दा सरल एवं सहज भएको पाइन्छ ।

घ) विद्यार्थी नियमितता र अनुशासित व्यवहारमा वृद्धि भई उपयुक्त विद्यालयको वातावरण निर्माण गर्न सजिलो भएको देखिन्छ ।

ङ) विद्यार्थीले कक्षा छोड्ने दर र कक्षा दोहोर्याउने दरमा कमी आई उत्तीर्ण दरमा वृद्धि भएको देखिन्छ ।

च) विद्याथीले परीक्षालाई सकारात्मक रूपमा लिइएको पाइन्छ ।

छ) यस कक्षोन्नतिको प्रमुख आधार निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन भएको पाइन्छ ।

ज) भाषिक सिप विकासले अन्य विषयको सिकाइ उपलब्धिमा वृद्धि गर्न सघाएकोले पाठ्यक्रमले राखेका लक्ष्यहरु हासिल गर्न सरलीकरण भएको छ ।

झ) शिक्षक र विद्यार्थीमा थप सृजनशीलता एवं खोज गर्ने क्षमतामा वृद्धि भएको पाइन्छ ।

ञ) विद्यार्थीहरुमा आफैले आत्म मूल्याङ्कन गर्ने र सिकाइमा आफै सुधार ल्याउने बानीको विकासबाट कक्षाभित्र एवं कक्षा बाहिर भाषिक क्रियाकलाप गर्न सहज वातावरण निर्माण भएको छ ।

ट) भाषा शिक्षण विषयवस्तुको शिक्षण नभई सिप विकासको लागि निरन्तर सहयोगात्मक प्रक्रिया हो भन्ने कुरा विषय शिक्षकलाई ज्ञान भएको पाइन्छ ।

ठ) यसै गरी कक्षा छमा गरिएको निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको अध्ययन अनुसार ३५ जना विद्यार्थीहरुमा नेपाली भाषामा सुरुको विषयगत सिकाइ उपलब्धि औसत ४७.३३ प्रतिशत भएकोमा विद्यार्थीहरुमा ९० दिनको अवधिको निरन्तर मूल्याङ्कन पश्चात् विषयगत औसत ६४.६६ प्रतिशत सिकाइ उपलब्धि पुगेको देखिन्छ । पूर्व परीक्षामा ७० प्रतिशतभन्दा बढी अङ्क ल्याई अति उत्तम वा 'क' श्रेणीको सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थीहरु जम्मा ३ जना मात्र थिए भने निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन पछिको अन्तिम त्रैमासिक परीक्षामा वृद्धि भइ १५ जना विद्यार्थीहरु पुगेको देखिन्छ ।

पूर्व परीक्षण समयमा ४० देखि ६९ प्रतिशत अङ्क ल्याई उत्तम वा 'ख' श्रेणीको सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थी २० जना रहेकोमा निरन्तर मूल्याङ्कन पश्चात् उत्तम वा 'ख' श्रेणीको सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या घटेर १७ जना मात्र देखिन्छन् । यसै गरी ४० प्रतिशतभन्दा मुनि सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्ने विद्यार्थीहरुको सङ्ख्या पूर्व परीक्षणको समयमा १२ जना रहेकोमा निरन्तर मूल्याङ्कन पश्चात् घटेर ३ जना मात्र बाँकी रहेको देखिन्छ । उक्त तथ्यलाई विश्लेषण गर्दा सिकाइमा प्रभावकारी सुधार भई सिकाइ उपलब्धि स्तर उच्च भएको पुष्टि भएको छ ।

४.२ निष्कर्ष

नेपाली भाषा शिक्षणको मुख्य उद्देश्य नेपाली भाषाका चारवटा सिपमा विद्यार्थीलाई सक्षम बनाउनु हो । नेपाली विषयमा विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धिलाई भाषिक सिपगत उपलब्धिका रूपमा लिइन्छ । भाषामा विधागत सामग्रीका माध्यमले भाषिक सिप, कार्यमूलक व्याकरण र शब्द भण्डारमा वृद्धि गर्ने अपेक्षा गरिन्छ । पाठ्यक्रम अनुसार विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि आँकलन गर्न भाषिक सिप सम्बद्ध विविध सामग्रीको उपयोग गर्न सकिन्छ । भाषिक दक्षता भनेको भाषिक सामर्थ्य र सम्पादन हो । विद्यार्थीको भाषिक दक्षता थाहा पाउन उनीहरुले गर्ने भाषिक बोध र भाषिक सञ्चार पक्षको आँकलन गर्नु पर्दछ । भाषा र भाषिक सिप सिकाउँदा देखापर्ने त्रुटिहरुको उचित निराकरण गर्नु पर्दछ । त्यसैले यसका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन आवश्यक पर्दछ ।

हाल निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनको आधारमा कक्षोन्नति गर्ने व्यवस्था भएको छ । पाठ्यक्रमले पनि निर्माणात्मक मूल्याङ्कन मापदण्डका आधारमा कक्षाकार्य सहभागिता, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, सृजनात्मक कार्य र हाजिरीलाई मुख्य मानेका छन् । नेपाली विषयमा यसका साथै भाषिक सिप सम्बन्धी प्रश्नोत्तर, कुराकानी, छलफल, वर्णन, संवाद, अभिनय, अनुलेखन, श्रुतिलेखन, वस्तु वर्णन, अनुभव वर्णन, स्वतन्त्र र निर्देशित रचना जस्ता क्रियाकलापका माध्यमले सिकाइ उपलब्धिको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्नु पर्दछ ।

मूल्याङ्कन अभिलेखीकरण र व्यक्तिवृत्त अभिलेखको माध्यमबाट पनि भाषिक मूल्याङ्कनका लागि पृष्ठपोषणको काम गर्दछ । लिखित परीक्षा, मौखिक परीक्षा, श्रेणी मापन र रुजु सूची जस्ता साधनको प्रयोगले विद्यार्थीको निरन्तर मूल्याङ्कनलाई सुधारात्मक उपलब्धि दिशातर्फ लैजाने गर्दछ ।

त्यसैले प्रत्येक विद्यार्थीको भाषिक सिप विकासका लागि उच्च गुणस्तरीय उपलब्धि हासिल गराउन शिक्षकले निरन्तर मूल्याङ्कनलाई समय, आर्थिक र प्रक्रियागत रूपमा बोझिलो ठानी पन्छिन नमिल्ने देखिन्छ । विद्यार्थीबाट के सिकियो भन्दा पनि शिक्षकबाट के सिकाइयो भन्ने पक्ष प्रधान हुन्छ । अतः योजना अनुरूप सामग्री सहित सुधारमुखी, निदानात्मक र पृष्ठपोषण युक्त शिक्षण सिकाइको निरन्तर मूल्याङ्कन गरेर उच्च सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्नु पर्छ भन्ने नै यस अध्ययनको निष्कर्ष रहेको छ ।

४.३ सुझाउ र सल्लाह

यस अध्ययनबाट प्राप्त परिणाम र निष्कर्षका आधारमा निम्न लिखित सुझाउ प्रस्तुत गर्न सान्दर्भिक देखिन्छ :

क) भाषा शिक्षकले भाषिक सिपलाई बढी महत्त्व दिएर शिक्षण गरी अनिवार्य रूपमा मूल्याङ्कन गर्नुपर्छ ।

ख) विद्यार्थीहरुमा उच्च गुणस्तरीय सिकाइ उपलब्धि हासिल गराउन निरन्तर मूल्याङ्कन गर्नु पर्दछ ।

ग) निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई सबै दृष्टिकोणले झन्झटिलो र बोझिलो रूपमा लिनु हुँदैन ।

घ) विज्ञान र प्रविधिको विकाससँगै भाषा शिक्षकलाई पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।

ङ) निरन्तर मूल्याङ्कन र भाषा शिक्षणलाई एक सिक्काका दुई पाटा सम्झनु पर्दछ ।

च) भाषा शिक्षण गर्दा सुधारात्मक पद्धति र पुनर्बलको प्रयोग गरी शिक्षण सिकाइलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ ।

छ) निरन्तर मूल्याङ्कन आधारभूत तहदेखि उच्च माध्यामिक तहसम्म पुऱ्याउने लक्ष्यका साथ हाल सातौं कक्षासम्म आइपुगेको सन्दर्भमा यसलाई सहर्ष स्वीकार गरी अनिवार्य रूपमा प्रयोग गर्दै जानु पर्दछ ।

४.४ शैक्षिक प्रयोजन

यस शोधकार्यको शैक्षिक प्रयोजन निम्नानुसार रहेको छ :

क) यस पद्धतिबाट मूल्याङ्कन गर्दा विद्यार्थी र शिक्षकमा सचेतना र गहिरो सम्बन्ध बढ्न गई सिकाइ प्रभावकारी हुन्छ ।

ख) विद्यार्थीमा आत्म मूल्याङ्कनको विकास भई परीक्षाबाट हुने मानसिक तनाव घट्छ ।

ग) विद्यार्थीले गरेका त्रुटि पहिचान, वर्गीकरण र विश्लेषण गरी निराकरण गर्न सजिलो हुन्छ ।

घ) नयाँ भर्ना हुने विद्यार्थी र उपल्लो कक्षामा भर्ना हुने विद्यार्थीमा भएको पूर्वज्ञानलाई आधार मानी विद्यार्थीको वैयक्तिक भिन्नताको पहिचान गरी सुधारात्मक शिक्षण गर्न सजिलो हुन्छ ।

ङ) आवधिक परीक्षाबाट सबै पक्षको विकास नहुने भएकोले यसबाट सर्वपक्षीय सुधार गर्न सहयोग पुग्दछ ।

४.५ भावी अध्ययनका सम्भाव्य शीर्षकहरु

क) मातृभाषाले नेपाली भाषा शिक्षणमा पारेको प्रभावको अध्ययन

ख) नेपाली भाषा शिक्षणका क्रममा निरन्तर मूल्याङ्कनका आधारमा कक्षोन्नति गर्दा हुने प्रभावको अध्ययन

ग) नेपाली भाषा शिक्षणमा निरन्तर मूल्याङ्कनका साधनको प्रभावकारिताको अध्ययन

घ) विद्यालयमा नेपाली भाषा शिक्षणमा आवधिक र निरन्तर मूल्याङ्कनको तुलनात्मक अध्ययन

ङ) प्राथमिक विद्यालयमा नेपाली भाषा शिक्षणमा विद्यालयमा निरन्तर मूल्याङ्कन प्रयोगको वर्तमान अवस्था

च) माध्यमिक तहको नेपाली भाषा शिक्षणमा निरन्तर मूल्याङ्कन प्रयोगको अवस्था अध्ययन

सन्दर्भ सूची

अधिकारी, हेमाङ्गराज (२०५७), **प्रारम्भिक नेपाली भाषा शिक्षण** काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।

घिमिरे, लक्ष्मीप्रसाद (२०६७), **निम्न माध्यमिक तहको कक्षा ८ मा निरन्तर मूल्याङ्कनको प्रभावकारिता,** अप्रकाशित एम.एड. शोधपत्र, कीर्तिपुर ।

जोशी, पुष्कराज (२०६३), **कक्षा ९ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको सिकाइ प्रगति अभिलेखको अध्ययन,** अप्रकाशित एम.एड. शोधपत्र, कीर्तिपुर ।

पाठ्यक्रम विकास केन्द्र (२०६६), **विद्यालय स्तरीय मूल्याङ्कन सहयोगी पुस्तिका**, सानोठिमी, भक्तपुर ।

बगाले, थापा तिलबहादुर (२०६४), **कक्षा पाँचमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको आवधिक प्रगति विवरणको अध्ययन,** अप्रकाशित एम.एड.शोधपत्र, कीर्तिपुर ।

भण्डारी, पारसमणि, (२०६३) **स्नातकोत्तर नेपाली शिक्षा, शोध विवरण,** काठमाडौं : न्यु हिरा बुक्स इन्टरप्राइजेज ।

भण्डारी, पारसमणि, (२०६८), **भाषिक अनुसन्धान विधि**, काठमाडौं : पिनाकल प्रकाशन ।

शैक्षिक जनशक्ति, विकास केन्द्र, (२०६६) **शिक्षकको पेसागत विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका,** सानोठिमी, भक्तपुर ।

परिशिष्ट : खण्ड

परिशिष्ट : एक

पूर्व परीक्षणका लागि निर्मित प्रश्नपत्र

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय

विषय : नेपाली पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : ६ समय : ४५ मिनेट

विद्यार्थीको नाम :

क. सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाऊ :

१. 'माथ' शब्दको अर्थ के हो ?

क) शिर ख) शिष्य ग) दया घ) संसार

२. 'जा' धातुको सामान्य वर्तमान कालको रूप कुन हो ?

क) जानु ख) जान्छ ग) गयो घ) गइन्छ

३. 'नेपाली' शब्द कसरी बनेको छ ?

क) नेपा + ली ख) नेपाल + ई

ग) नेपाल + इ घ) ने + पाली

४. 'गुरु' शब्दको पर्यायवाची शब्द कुन हो ?

क) रवि ख) शिष्य ग) नेता घ) शिक्षक

५. 'तिमी पो आयौ ! यस वाक्यमा प्रयोग भएको 'पो' कुन वर्गको शब्द हो ?

क) निपात ख) संयोजक ग) विभक्ति घ) विशेषण

६. 'हाम्रो गाउँ ज्यादै रमणीय छ ।' यस वाक्यको 'रमणीय' कुन पद वर्गमा पर्छ ?

क) नाम ख) सर्वनाम ग) क्रियापद घ) विशेषण

७. 'हामी छैटौं कक्षामा अध्ययन गर्दै छौं ।' यस वाक्यमा कुन कालको प्रयोग भएको छ ?

क) सामान्य भविष्यत ख) अपूर्ण वर्तमान ग) पूर्ण भुत घ) अपूर्ण भूत

८. 'ज्योति' शब्दको उल्टो अर्थ के हो ?

क) गुरु ख) दीप ग) प्रकाश घ) शिक्षक

९. ‘मत्ता हात्ती’ ले केलाई बुझाउँछ ?

क) भाले हात्ती ख) पोथी हात्ती ग) हात्तीको छावा घ) जवान हात्ती

१०. ‘युक्ति’ शब्दको अर्थ के हो ?

क) सङ्गत ख) उपाय ग) शक्ति घ) भनाइ

११. ‘पूर्णिमाको रातमा टहटह जुन लाग्छ ।’ यस वाक्यमा प्रयोग भएको ‘टहटह’ कस्तो शब्द हो ?

क) विशेषण ख) अनुकरणात्मक ग) निपात घ) संयोजक

१२. ‘खान्छु’ कुन वचनको क्रियापद हो ?

क) एक वचन ख) बहु वचन ग) द्विवचन घ) त्रिवचन

१३. शुद्ध शब्द कुन हो ?

क) बासस्थान ख) वासस्थान ग) वास इस्थान घ) बास स्थान

१४. ‘विद्या’ शब्द कसरी बनेको छ ?

क) विद् + या ख) वि + द्या ग) वि + ध्या घ) बि + द्या

१५. ‘ऊ मेहनत गर्छ ।’ यस वाक्यमा प्रयोग भएको ‘ऊ’ कुन वर्गको शब्द हो ?

क) नाम ख) सर्वनाम ग) विशेषण घ) क्रिया विशेषण

(ख) मिल्दो शब्दसँग जोडा मिलाऊ :

‘क’	‘ख’
द्वेषी	बुढो
वृद्ध	हात्तीको बच्चा
सार	विद्वान्
माथ	संसार
छावा	शिर
	शत्रु
	वृक्ष

ग) तल दिएका अनुच्छेद पढेर सोधिएका प्रश्नहरुको उत्तर लेख :

हात्तीहरुले एक दिन साँझमा चतुर्दन्तलाई भने, “धेरै महिनादेखि पानी परेको छैन । खडेरीले हरियाली जङ्गल उजाड भइसक्यो । खोला, ताल र नदी सबै सुकिसके । पानीको तिर्खाले व्याकुल भएर हाम्रा धेरै छावा मरे । तपाईं नै हाम्रो नाइके हुनुहुन्छ । त्यसैले यो समस्याको

समाधान खोज्नुपर्यो । पानी नभएको यस जङ्गलमा हाम्रो प्राण बच्न कठिन छ । त्यसैले पानी भएको अर्को जङ्गलतिर सर्ने पो हो कि ?"

ग.१ प्रश्नहरु :

अ) हात्तीका छावा किन मरे ?

आ) 'उजाड' शब्दको अर्थ लेख ?

इ) हरियो जङ्गल उजाड हुनुका कारण लेख ।

ई) चतुर्दन्त को थिए ?

उ) हात्तीहरुको प्राण सङ्कटमा किन परेको थियो ?

ग.२. ठिक भए ✓ चिह्न र बेठिक भए × चिह्न लगाऊ :

अ) हात्तीहरुले जुक्ति सोच्न थाले ।

आ) हात्तीका छावा मर्न थाले ।

इ) खडेरीले खोला, ताल र नदी सबै सुकिसकेका थिएन ।

ई) हात्तीलाई प्राण बच्न कठिन भयो ।

उ) हात्तीहरुको नाइके चतुर्दन्त थिए ।

परिशिष्ट : दुई

साप्ताहिक /पाक्षिक परीक्षणका लागि निर्मित प्रश्नपत्र

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय

पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : ६ विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :

क. सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाऊ :

१. 'सामाजिक' शब्दको निर्माण कसरी भएको हो ?

क) समाज + इक ख) समाज + ईक ग) सामा + जिक घ) सा+ माजिक

२. 'विभेद' भनेको के हो ?

क) एक रूपता ख) अनेकता ग) फरक घ) सद्भाव

३. 'खा' धातुको सामान्य भूतको क्रियापद कुन हो ?

क) खान्छ ख) खायो ग) खाँदै छ घ) खानेछ

४. तलका मध्ये कुन शब्द विशेषण हो ?

क) सामाजिक ख) समाज ग) पशु घ) मानिस

५. शुद्ध शब्द कुन हो ?

क) परिश्रमी ख) परिस्रमी ग) परीश्रमी घ) परिसर्मी

६. 'राम पढ्छ ।' यस वाक्यमा कुन लिङ्ग प्रयोग भएको छ ?

क) स्त्रीलिङ्ग ख) पुलिङ्ग ग) नपुसक लिङ्ग घ) समलिङ्ग

७. 'फुल' शब्दको पर्यायवाची शब्द कुन हो ?

क) पुष्प ख) कुल ग) पुल घ) टुल

८. 'आज पानी पर्ला' यो कुन वाक्य हो ?

क) सामान्यार्थ ख) आज्ञार्थ ग) इच्छार्थ घ) सम्भावनार्थ

९. 'आचरण' शब्दको अर्थ के हो ?

क) व्यवहार ख) अनुयायी ग) भाइचारा घ) अनुसरण

१०. 'रामले भात खायो ।' यस वाक्यमा कुन विभक्ति प्रयाोग भएको छ ?

क) बाट ख) ले ग) लाई घ) मा

११. 'म सधैँ पढ्छु ।' यस वाक्यमा प्रयोग भएको 'पढ्छु' शब्द कुन पद वर्गमा पर्दछ ?

क) क्रियापद ख) विशेषण ग) सर्वनाम घ) नाम

१२. 'अनेकता' शब्दको उल्टो अर्थ कुन हो ?

क) एकता ख) विविधता ग) विभिन्नता घ) अनौठो

१३. 'हाम्रो देश नेपाल हो ।' यस वाक्यमा प्रयोग भएको 'हाम्रो' शब्द कुन पदवर्गमा पर्दछ ?

क) नाम ख) सर्वनाम ग) विशेषण घ) क्रियाविशेषण

१४. तलका मध्ये शुद्ध .वाक्य कुन हो ?

क) म भात खाँदै छ । ख) म भात खाँदै छु ।

ग) म भात खान्छ । घ) म भात खायो ।

ख.१. तल दिइएका अनुच्छेद पढेर सोधिएका प्रश्नहरुको उत्तर देऊ :

सबैले सबैको अस्तित्व स्विकार्नु र कसैप्रति असहिष्णु नबन्नु नै सभ्य मानिसको चिनारी हो । मानिस मानिसबिचको एकताको भावनाले समाज र राष्ट्रलाई बलियो एवं विकसित बनाउन मद्दत गर्दछ । त्यसैले हामीले आपसमा मिलेर र सबैप्रति सद्भाव राखेर सामाजिक उत्थानमा जुट्नुपर्छ । आफ्नै साधन र स्रोतको परिचालन गरी समाज एवं राष्ट्रको निर्माण गर्नुपर्छ । कसैलाई अप्ठ्यारो पर्दा सहयोग गर्न हामी अग्रसर हुनुपर्छ ।

प्रश्नहरु

अ) सभ्य मानिसको चिनारी देऊ ।

आ) समाज र राष्ट्रलाई बलियो बनाउन के के गर्नु पर्छ ?

इ) कसैलाई अप्ठ्यारो पर्दा हामीले के गर्नुपर्छ ?

ई) 'उत्थान' शब्दको अर्थ लेख ।

ख.२. ठिक भए ✓ चिह्न र बेठिक भए × चिह्न लगाऊ :

अ) एकताको भावनाले समाज र राष्ट्रलाई बलियो गर्छ ।

आ) एकता र सदभावको विकासले सभ्य मानिस बन्न सहयोग गर्छ ।

इ) साधन र स्रोतको परिचालन नगरी देशको निर्माण हुन्छ ।

ई) साधन र स्रोत देशका अमूल्य सम्पति हुन् ।

उ) 'सद्भाव' भनेको राम्रो भावना हो ।

ऊ) सद् + भाव मिलेर 'सद्भाव' शब्द बनेको छ ।

ए) 'सामाजिक' शब्द विशेषण शब्द हो ।

परिशिष्ट : तिन

साप्ताहिक परीक्षणको लागि निर्मित प्रश्नपत्र

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय

विषय : नेपाली | पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : छ | समय : ४५ मिनेट

विद्यार्थीको नाम :

क. सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाऊ :

१. 'प्रविधि' शब्दको निर्माण कसरी भएको हो ?

क) प्र + विधि ख) प्रवि + धि ग) प्रवि + ध + इ घ) प्र + विधि

२. शुद्ध शब्द कुन हो ?

क) विद्युत ख) विद्धुत ग) वि + ध्यूत घ) विधुत

३. 'यार्सागुम्बा' लाई जडिबुटी भनिन्छ । यस वाक्यको 'यार्सागुम्बा' शब्द कुन पदवर्गमा पर्छ ?

क) नाम ख) सर्वनाम ग) विशेषण घ) क्रियापद

४. 'पर्यटक' को अर्थ कुन हो ?

क) देशभित्र घुम्ने मान्छे ख) देश बाहिर घुम्ने मान्छे

ग) देश भित्र र बाहिर घुम्ने मान्छे घ) घरमै बस्ने मान्छे

५. 'जनशक्ति' को अर्थ कुन हो ?

क) मानव जुक्ति ख) मानव मुक्ति ग) मानव शक्ति घ) मानव भक्ति

६. तलका मध्ये विभक्ति कुन हो ?

क) देखि ख) तर ग) पो घ) टलक्क

७. 'खान्छ' क्रियापदको पूर्ण वर्तमान कालको रूप कुन हो ?

क) खान्छ ख) खायो ग) खाएको छ घ) खाँदै छ ।

८. 'नि' कुन वर्गमा पर्छ ?

क) निपात ख) संयोजक ग) नाम घ) सर्वनाम

९. 'नैतिकता' शब्द कसरी बनेको छ ?

क) नै + तिकता	ख) नैतिक + ता

ग) नीति + इक + ता	घ) नीति + इकता

१०. 'प्रण गरौँ' वाक्यको अकरण वाक्य कुन हो ?

क) प्रण नगरौँ ख) प्रण गर्दैन ग) प्रण गर्छ घ) प्रण गरौं न

ख. मिल्दो शब्दसँग जोडा मिलाऊ :

चिटिक्क	हिडनु
फटाफट	पर्नु
मुसुक्क	आउनु
टुप्लुक्क	बस्नु
थचक्क	हाँस्नु
	उफनु
	टिप्नु

ग. तल दिइएको अनुच्छेद पढेर सोधिएका प्रश्नहरुको उत्तर देऊ :

पढ्नु भनेको बुभनु हो । पढाइको अर्थ आफूले बुझ्नु अनि अरुलाई बुझाउनु हो । अर्थ नजानी पढ्दा अक्षर र शब्द मात्र पढिन्छ । अक्षर अक्षर मिलेर शब्द बन्दछ । शब्द मिलेर वाक्य बन्छ । पाठ पाठ मिलेर एउटा किताब बन्छ । किताब पढ्नु भनेको लेखिएका कुरा सिक्नु हो । नबुझी पढ्नु त सुगा रटाइ मात्र हो ।

प्रश्नहरु

क) 'पढ्नु'को अर्थ के हो ?

ख) शब्द कसरी बन्छ ?

ग) वाक्य कसरी बन्छ ?

घ) नबुझी पढ्नुलाई के भनिन्छ ?

ग.१. ठिक भए ठिक ✓ चिह्न र बेठिक भए बेठिक × चिह्न लगाऊ :

क) पढ्दा बुझने गरी पढ्नु पर्छ ।

ख) अक्षर अक्षर मिलेर वाक्य बन्छ ।

ग) किताब पढेर धेरै कुरा सिकिन्छ ।

घ) किताब पाठहरुको संयुक्त रूप हो ।

घ. कोष्ठकमा दिएका मध्ये उपयुक्त शब्द छानेर खाली ठाउँमा भर :

क) ....बल खेल्छ । (म, ऊ, तँ, तिमी)

ख) आमा घर ....। (जानुहुन्छ , जान्छे, जान्छन्, जाँदै छ)

ग) पुतली .....उड्यो । (खुर्र, फटाफट, सरासर, बराबर)

घ) पोखरा .....बस छुट्यो । (बाट, देखि, मा, लाई)

ङ) ....संयोजक शब्द हो ? (तर, माथि, पो, कलकल)

च) 'जानु' शब्दको अकरण शब्द ......हो । (नजानु, जाँदैन, जाऊ , नजाऊ)

छ) 'खाँदै छौँ' .... क्रियापद हो । (अपूर्ण वर्तमान, पूर्ण वर्तमान, भूत, भविष्यत्)

समाप्त

परिशिष्ट : चार

साप्ताहिक परीक्षणका लागि निर्मित प्रश्न पत्र

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय

विषय : नेपाली पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : ६ समय : ४५ मिनेट

विद्यार्थीको नाम :

(क) सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाऊ :

१. 'भिक्षा' शब्दको अर्थ कुन हो ?

क) भिख ख) बिख ग) भिक घ) विक

२. 'साहित्यिक' शब्दको निर्माण कसरी भएको हो ?

क) साहित्य + इक ख) साहि + त्यिक

ग) साहित्यि + क घ) साहित्य + ईक

३. 'कविता' शब्दको निर्माण कसरी भएको हो ?

क) कवि + ता ख) क + विता

ग) क+वीता घ) क + इ + वता

४. 'अमूल्य' शब्दको अर्थ के हो ?

क) मूल्य ख) महत्त्वपूर्ण ग) अमूल्य घ) योगदान

५. 'राम फटाफट हिड्छ ।' यस वाक्यको 'फटाफट' कुन शब्दवर्ग हो ?

क) निपात ख) संयोजक ग) विशेषण घ) क्रियाविशेषण

६. 'रुखबाट आँप खस्यो ।' यस वाक्यको 'बाट' के हो ?

क) निपात ख) विभक्ति ग) सर्वनाम घ) विशेषण

७. शुद्ध शब्द कुन हो ?

क) त्रीवेनी ख) त्रिवेनी ग) त्रिवेणी घ) त्रिवेइनी

८. 'पुकार' शब्दको पर्यायवाची शब्द कुन हो ?

क) प्रार्थना ख) हर्जना ग) दर्जना घ) प्रसाद

९. 'जा' धातुको सामान्य भविष्यत् काल कुन हो ?

क) जान्छु ख) जाँदै छ ग) जानेछ घ) जाँदै हुनेछ

१०. 'गराइ' शब्द कसरी बनेको हो ?

क) गर + आइ ख) गर् + आइ ग) गरा + इ घ) ग + राइ

ख. मिल्दो शब्दसँग जोडा मिलाऊ :

शक्ति	भावनामा बहने
अमूल्य	त्रिवेणी
भावुक	तागत
मोह	सँधै अभ्यास गर्ने
साधक	प्रेम
	मोलमा बदल्न नमिल्ने
	कविता

ग. शुद्ध गरी लेख :

भीक्षु मुख्य रूपमा नेपालि कविटा उपङ्यास कथा साहित्यका त्रीवेणी हुन्

घ. तलका शब्दहरु वाक्यमा प्रयोग गर :

हुने बिरुवाको चिल्लो पात , शीर्षक , पो, टपक्क, हावा खानु

ङ. तल दिइएको सूचीबाट उपयुक्त शब्द रोजेर खाली ठाँउ भरी वाक्य पुरा गर :

शब्दहरु : *अल्छी, थिए, परिश्रमी, काम, भयो, दुई, दुबै, सम्झाए, थाले, मिलेर*

दुईजना दाजुभाइ................। दाजु..........थिए भने, भाइ........................थिए । एकदिन भाइले ....गरेनन् । त्यसपछि ....जनाबिच झगडा..............। अन्त्यमा बाबाले ....पछि ......जना ....काम गर्न ......। त्यसैले अल्छी नगरी मिलेर काम गर्नु पर्छ ।

समाप्त

परिशिष्ट : पाँच

पाक्षिक परीक्षणका लागि निर्मित प्रश्नपत्र

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय

विषय : नेपाली पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : छ समय : ४५ मिनेट

विद्यार्थीको नाम :

क. सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिह्न लगाऊ :

१. 'झरना' शब्दको अर्थ कुन हो ?

क) खोला ख) नदी ग) कुवा घ) माथिबाट खसेको पानी

२. 'दौँतर' शब्दको अर्थ कुन हो ?

क) एकै उमेरका ख) फरक उमेरका ग) दुई उमेरका घ) तिन उमेरका

५. 'खेल्' धातुको सामान्य वर्तमान कालको रुप कुन हो ?

क) खेल्छ ख) खेल्दै थियो ग) खेल्ने छ घ) खेलियो

६. 'कृषक' शब्दको पर्यायवाची शब्द कुन हो ?

क) किसान ख) निधन ग) निसान घ) निकास

७. 'ठुले अल्छी र कमजोर थियो ।' यस वाक्यमा प्रयोग भएको 'अल्छी' कुन शब्दवर्गमा पर्छ ?

क) नाम ख) सर्वनाम ग) विशेषण घ) निपात

ख. शुद्ध गरी लेख :

मोति, वरीपरी , सवै, भूमरी, वगर, कविटा , एदि, सोभा

ग. तलका अनुच्छेद पढेर सोधिएका प्रश्नहरुको उत्तर देऊ :

सानेका कुराले ठुले वाल्ल पयो । भैंसीले दुध नदिनुको कारण थाहा पायो । उसले एकछिन सोचेर भन्यो, ''साने हामी दुबै मिलेर भैंसीको स्याहार गरौं । दुध र गोबर पनि दुबैले बराबर बाँडौँ ।''

ग. १ अ) ठुले किन वाल्ल पऱ्यो ?

आ) भैंसीले दुध नदिनुको कारण के थियो ?

ग.२. अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर :

वाल्ल, भैंसी, दुध

ग.३. ठिक भए ✓ चिह्न र बेठिक भए × चिह्न लगाऊ :

अ. ठुलेले सानेलाई माया गर्‍यो ।

आ. सानेले गर्दा ठुलेको बुद्धि आयो ।

इ. दुध र गोबर दुबैले बाँड्ने विचार गरे ।

ई. भैंसी दुबैजना मिलेर पाल्न थाले ।

घ. मिल्दो शब्दसँग जोडा मिलाऊ :

हर्ष	टिप्नु
मोती	घुम्नु
टपक्क	एक प्रकारको बहुमूल्य रत्न
फनक्क	खुसी
दुध	पाडा
	भैंसी
	घाँसपात

ङ. तल दिएको शब्द सूचीबाट मिल्दो शब्द रोजी खाली ठाउँ भर :

शब्दहरु : *सँगै, ल, होला, रिस, झोला, ?, लेख्न*

कहाँ जाने........साथी । एकैछिन पर्ख..........। ....खेल्ने साथीलाई बिर्सिएको किन............पढ्न, ...भनीकन ... बोकी आए । छुट्टिएर गयो भनी ......उठ्यो होला ।

समाप्त

परिशिष्ट : छ

पाक्षिक परीक्षणको लागि निर्मित प्रश्नपत्र

श्री हिमालय उच्च माध्यमिक विद्यालय

विषय : नेपाली   पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : छ   समय : ४५ मिनेट

विदयार्थीको नाम :

क. सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिन्ह लगाऊ

१. 'रासायनिक' शब्दको निर्माण कसरी बनेको छ ?

क) रा + सायनिक   ख) रासाय + निक

ग) रसायन + इक   घ) रासा + यनिक

२. घरायसी चिठीमा मिति कता लेखिन्छ ?

क) सबभन्दा तल   ख) चिठीको बिचमा

ग) देब्रेपट्टि   घ) दाहिनेपट्टि

३. 'भौतिक' शब्दको उल्टो अर्थ कुन हो ?

क) भौतिकता   ख) अभौतिक   ग) भौगोलिक   घ) अभौगोलिक

४. 'चिठी'को खाममा पत्र पाउनेको नाम ठेगाना कतापट्टि लेखिन्छ ?

क) दाँया   ख) वायाँ   ग) माथि   घ) तल

५. 'पढ्' धातुको सम्भावनार्थ क्रियापद कुन हो ?

क) पढ्ला   ख) पढ्छ   ग) पढ्छे   घ) पढ्यो

६. 'हामीहरु पढ्दै छौं ।' यो कुन वचन हो ?

क) एक वचन   ख) बहुवचन   ग) द्विवचन   घ) त्रिवचन

ख.१. तलको अनुच्छेद पढेर सोधिएका प्रश्नहरुको उत्तर देऊ :

प्राङ्गारिक मल र रासायनिक मल गरी कृषिमल मुख्य दुई प्रकारका छन् । माटोको उर्वरा शक्ति बढाउन यी दुबै थरी मलको प्रयोग गरिन्छ । उर्वरा शक्ति भनेको बोट बिरुवाका लागि चाहिने खाद्य पदार्थ उपलब्ध गराउने तत्त्व हो । प्राङ्गारिक मल भन्नाले गोबर मल, कम्पोस्ट मल, हरियो मल र जैविक मल भन्ने बुझिन्छ । प्राङ्गारिक मल आर्थिक, माटोको उर्वरा शक्ति र स्वास्थ्को दृष्टिले बढी उपयोगी मानिन्छ ।

प्रश्नहरु :

अ) कृषिमल कति किसिमका छन् ?

आ) प्राङ्गारिक मलको पर्यायवाची शब्द लेख ।

इ) प्राङ्गारिक मल मानिसको स्वास्थ्यको लागि किन उपयोगी मानिन्छ ?

ई) रासायनिक मल आर्थिक रूपले किन उपयोगी मानिदैन ?

ख.२. अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर :

उर्वरा , कृषिमल, स्वास्थ्य

ख.३. ठिक भए ✓ चिह्न र बेठिक भए × चिह्न लगाऊ :

क) रासायनिक मल माटोको लागि उपयोगी मानिन्छ ।

ख) प्राङ्गारिक मल आफैले बनाउन सकिन्छ ।

ग) प्राङ्गारिक मलमा विषादी हुँदैन ।

घ) हामीले प्राङ्गारिक मलको बढी प्रयोग गर्नु पर्छ ।

ग. मिल्दो शब्दसँग जोडा मिलाऊ :

खाद्य	धेरै
उर्वरा	पदार्थ
नोक्सान	हरियो मल
अत्यधिक	शक्ति
गोबर मल	क्षति
	रासायनिक
	उब्जनी

घ. शुद्ध गर :

सन्देस, प्रगती, सेबामुलक , जइविक , जङ्कल

समाप्त

परिशिष्ट : सात

त्रैमासिक परीक्षणका लागि निर्मित प्रश्नपत्र

श्री हिमालय उच्च माद्यामिक विद्यालय

विषय : नेपाली पूर्णाङ्क : ३०

कक्षा : छ समय : ४५ मिनेट

विद्यार्थीको नाम :

क. सबैभन्दा ठिक उत्तरमा रेजा (✓) चिन्ह लगाऊ :

१. 'माथ' को अर्थ के हो ?

क) शिष्य ख) गुरु ग) शिर घ) मध्य

२. 'नेपाली' शब्द कसरी बनेको छ ?

क) नेपा + ली ख) ने + पाली ग) नेपाल + ई घ) नेपाल + इ

३. 'हामी सबै नेपाली एक हौं ।' यस वाक्यमा प्रयोग भएको 'हामी' शब्द कुन पदवर्गमा पर्छ ?

क) नाम ख) सर्वनाम ग) विशेषण घ) क्रियापद

४. 'युक्ति' शब्दको अर्थ कुन हो ?

क) शुद्धि ख) उपाय ग) शक्ति घ) भक्ति

५. शुद्ध शब्द कुन हो ?

क) परिश्रमी ख) परीश्रमी ग) परिसरमी घ) परिस्रमी

६. 'सूर्य' को पर्यायवाची शब्द कुन हो ?

क) जुन ख) शशी ग) रवि घ) धरती

७. 'आचरण' शब्दको अर्थ के हो ?

क) बानी ख) वाणी ग) अचार घ) अचम्म

८. 'भिक्षा' शब्दको अर्थ के हो ?

क) भिख ख) भिक ग) भिग घ) बिष

९. 'कविता' शब्दको निर्माण कसरी बनेको छ ?

क) क + विता ख) कवि + इता ग कवि + ता घ) कवी + ता

१०. शुद्ध शब्द कुन हो ?

क) त्रिवेणी ख) त्रीवेणी ग) त्रिवइणी घ) त्रीवेनी

११. 'अमूल्य' शब्दको अर्थ कुन हो ?

क) मूल्य ख) ज्यादै महत्त्वपूर्ण ग) योगदान घ) तुल्य

१२. क) 'सामाजिक' शब्द कसरी बनेको हो ?

क) सामा + जिक ख) सामाजि + क

ग) समाज + ईक घ) समाज + इक

ख. कोष्ठक भित्र दिइएका मध्ये ठिक चाहिँ रोजेर खाली ठाउँ भर :

अ) हिमालमा हिउँ............पर्‍यो । (नि ,र, ल, पो)

आ) रुख...........चराहरु छन् । (को ,मा ,बाट, लाई)

इ) पूर्णिमाको रातमा ....जुन लाग्छ । (झिलिमिली , टहटह, झपक्क, टलक्क)

ई) राम भात ....। (खान्छु, खान्छ , खाँदै छ, खान्छस्)

ग. मिल्दो शब्दसँग जोडा मिलाऊ :

भावुक	बुढो
एकता	भावनामा वहने
वृद्ध	भेदभाव
विभेद	मेलमिलाप
कृषि	लहर
	मल
	बिरुवा

घ. शुद्ध गरी लेख :

अनेक जातजाती धरम, संस्कृती, सम्प्रादाय, वेशभुशा, भाषा जीवन शैली, रीति रिवाज आदिको सममिस्रन बाट समाचको निर्मान हुन्छ ।

ङ. अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर :

कवि, ढकमक्क, नि, खोला, पढ्नु

समाप्त

परिशिष्ट : आठ

प्राचार्यलाई सोधिएको प्रश्नावली

१. तपाईँको विद्यालयमा विद्यार्थी मूल्याकङ्न प्रणाली कस्तो छ ?

२. तपाईँको विद्यालयमा विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन हुने गरेको छ ?

३. यसलाई प्रभावकारी बनाउन के गर्नुपर्ला ?

४. निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणालीको तालिम सञ्चालन भएको छ ?

५. तपाईँले प्रयोगमा ल्याउनु भएको मूल्याङ्कन प्रणालीले विद्यार्थीको सबै पक्षको मूल्याङ्कन हुने गरेको छ ?

६. निरन्तर मूल्याङ्कनले विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि स्तर वृद्धि गर्न सहयोग गर्छ ?

७. निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनबाट विद्यार्थी प्रगतिको क्रमबद्ध अभिलेख तयार पार्न कतिको सहयोग भएको छ ?

८. विषय शिक्षकको कक्षा शिक्षणमा निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धमा कस्तो धारणा पाउनु भएको छ ?

९. तपाईँले निरन्तर मूल्याङ्कनको निरीक्षण गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिने गर्नुभएको छ ?

परिशिष्ट : नौ

नेपाली भाषा विषयका शिक्षकसँग सोधिएको प्रश्नावली

१. तपाइँले कहिलेदेखि नेपाली विषय पढाउनु भएको हो ?

२. तपाइँले पढाउने कक्षामा सरदर कति विद्यार्थीहरु छन् ?

३. तपाइँले नेपाली विषय शिक्षणमा कुन कुन विधि प्रयोग गर्नु हुन्छ ?

४. तपाइँले कक्षामा विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्नुभएको छ ?

५. .निरन्तर मूल्याङ्कन गर्दा विद्यार्थी हाजिरी, परियोजना कार्य र सृजनात्मक कार्यलाई मूल्याङ्कनमा समावेश गर्नु भएको छ ?

६. सिकाइ उपलब्धि बढाउन के के गर्नुपर्ला ?

७. निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनबाट विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि बढाउन सकिन्छ ?